

Kalastuksen olosuhdekatsaus 2019

Jari Setälä, Hannu Harjunpää, Mikko Jaukkuri, Esa
Lehtonen, Juhani Mellanoura, Jari Niukko, Kaija Saarni,
Pekka Salmi, Eila Seppänen

Luonnonvarakeskus (Luke)
2020

Rahoitus

Kalastuksen olosuhdekatsauksen laatiminen on rahoitettu osittain Euroopan meri- ja kalatalousrahaston (EMKR) avustuksella. Katsaus tuottaa tietoa EMKR:n Suomen toimintaohjelman arviointia ja ennakointia varten.

Sisältö

Kalastuksen olosuhdekatsaus 2019 ➡

Rahoitus (s. 2) ➡

Sisältö (s. 3)

Saaliit (s. 4-11) ➡

Silakkasaalis väheni, mutta merisaaliin arvo nousi
Silakkakiintiöt pienenivät
Rannikkokalastuksen saaliin määrä ja arvo kasvoivat
Merialueen tuottajahintojen muutoksissa vaihtelua
Sisävesisaaliin määrä ja arvo nousivat
Sisävesillä kuha ohitti jo arvossa muikun
Sisävesikalankin hintakehityksessä vaihtelua

Sääolosuhteet (s. 12-17) ➡

Hyvin lämmintä helmi- ja joulukuussa
Jäätalvi leuto
Etelärannikko jälleen jäätön
Jääpäiviä keskimääräistä vähemmän
Talvet ovat pitkällä aikavälillä leudontuneet
Kesän aikana lämmönvaihteluja
Alkuvuosi tuulinen – vähätuulinen syksy

Kalastajien näkemyksiä (s.18-23) ➡

Henkilökohtaiset haastattelut
Merikalastajien arvio tulokseen vaikuttaneista tekijöistä
Sisävesikalastajien arvio tulokseen vaikuttaneista tekijöistä

Luonnonolosuhteet (s. 24-35) ➡

Silakan troolisaalis kohtuullinen, mutta rysäsaalis huono
Suomenlahdella paljon lohta, mutta vähän siikaa
Pohjoiselta Saaristomereltä kuhaa ja kuoretta
Selkämerellä hyvä lohivuosi
Merikarvialtakin hyvin lohta, mutta siikaa heikosti
Merenkurkussa tuulisuus haittasi kalastusta

Perämerellä norppakannat kasvaneet
Useissa järvissä vaikeat jääolosuhteet
Sisävesien muikkukannat vahvat
Järvien kuhakannat kunnossa
Merimetsot yleistyvät sisävesillä ➡

Taloudelliset tekijät (s. 36-40)

Turkistalouden silakan kysyntä romahti
Rannikon lohella ja ahvenella kysyntää
Myös sisävesikalalle riittää kysyntää
Polttoaineen hinnassa ei isoja muutoksia ➡

Yhteiskunnalliset tekijät (s. 41-50)

Isot troolarit tyytyväisiä toimijakohtaisiin kiintiöihin
Kiintiöt rajoittavat silakan rysäkalastusta
Lohikiintiöt loppuivat kesken
Hylje- ja merimetsokorvauksissa parannettavaa
Investointituet tulevat tarpeeseen
Enemmän lupia, vähemmän byrokratiaa
Yhteiskunnallinen ilmapiiri ei rohkaise kalastajaksi
Monenkirjavia muitakin ongelmia
Aktiivisilla kalastajilla paljon yhteistyökuvioita

Tulevaisuuden uhkia ja mahdollisuuksia (s. 51-60) ➡

Pedot ja ilmastonmuutos isoja uhkia
Paikalliset ympäristövahingot huolettavat
Kuhan säätely ja markkinat askarruttavat
Lohipolitiikan kiemurat tuskastuttavat
Silakkaan liittyviä uhkakuvia
Kalastuksessa myös uusia mahdollisuuksia
Silakan laatua parannettava ja käyttöä monipuolistettava
Kalastajat lisääsivät vajaahyödynnettyjen kalojen käyttöä

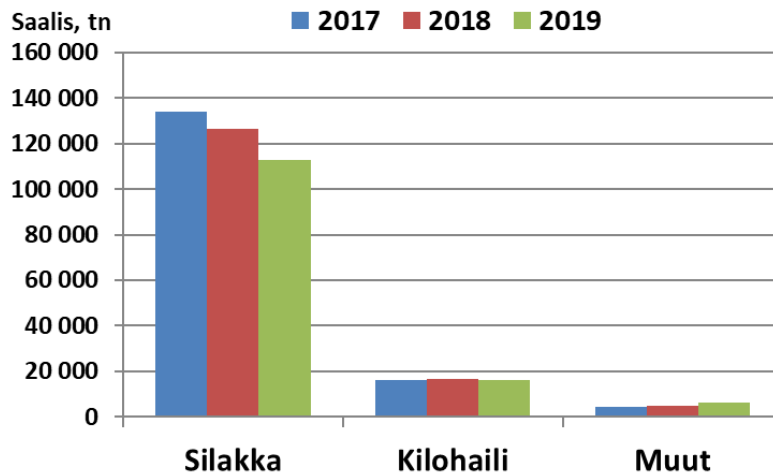
Lähteet (s. 61) ➡

Lisätietoa (s.62) ➡

Saaliit

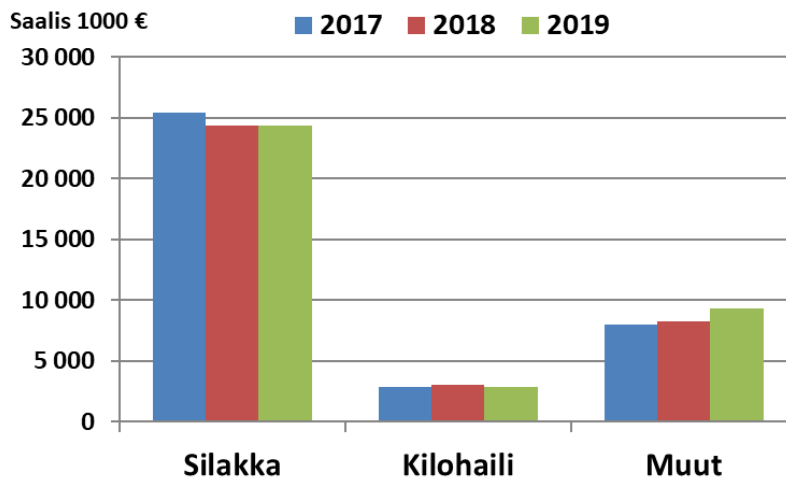
Silakkasaalis väheni, mutta merisaaliin arvo nousi

Saalis 135 milj. kg

Saalis -8 %

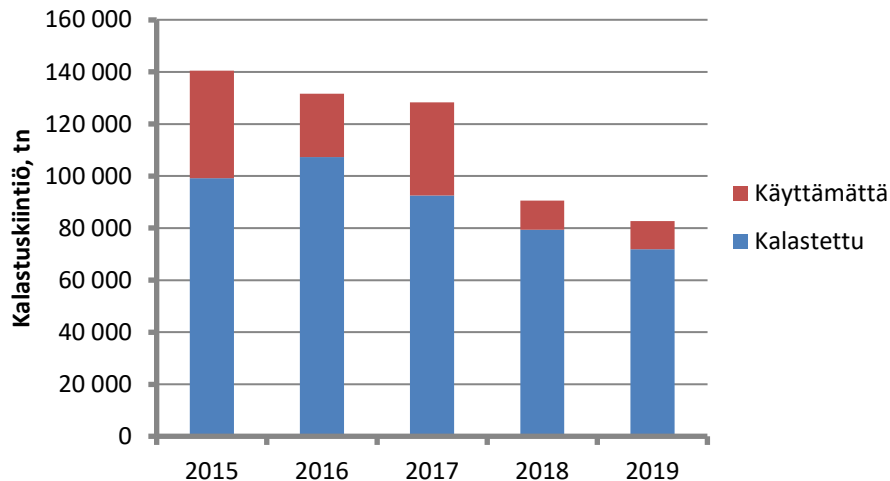
Saaliin arvo 37 milj. €

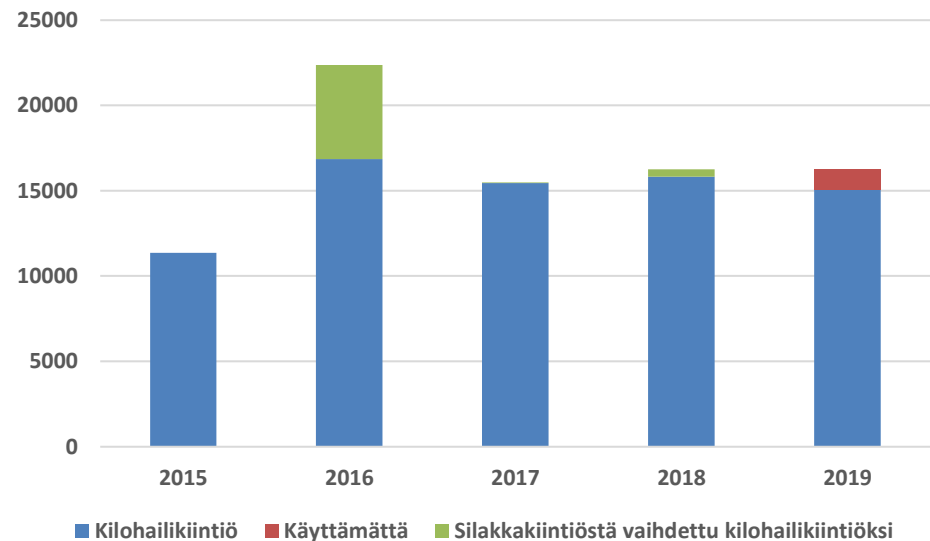
Saaliin arvo +3 %

Silakkakiintiöt pienenevät

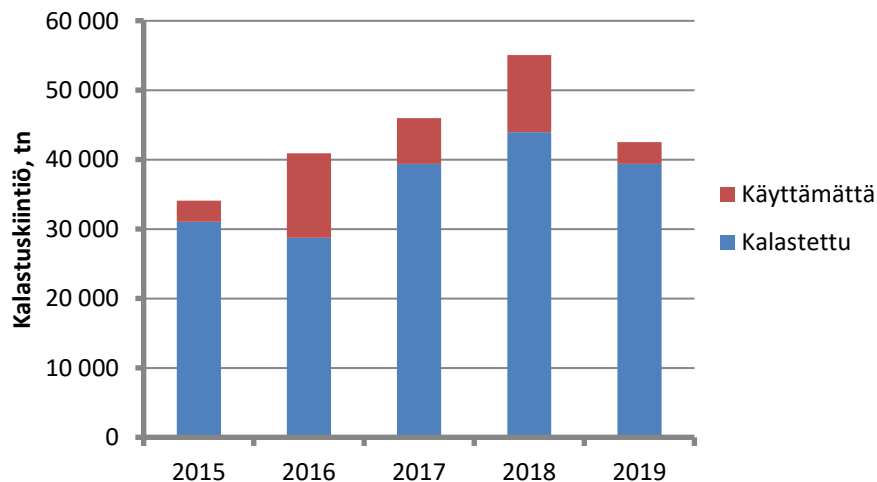
Pohjanlahden silakan kalastuksen osuus kiintiöstä

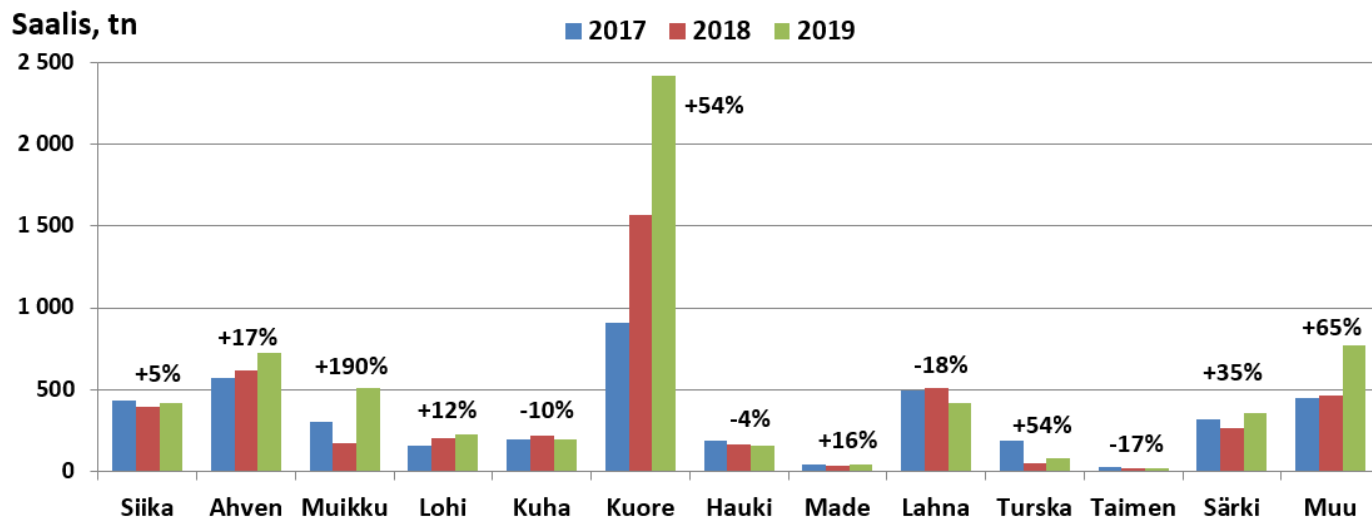
Kilohailin kalastuksen osuus kiintiöstä

Itämeren pääaltaan, Saaristomerén ja Suomenlahden silakan kalastuksen osuus kiintiöstä

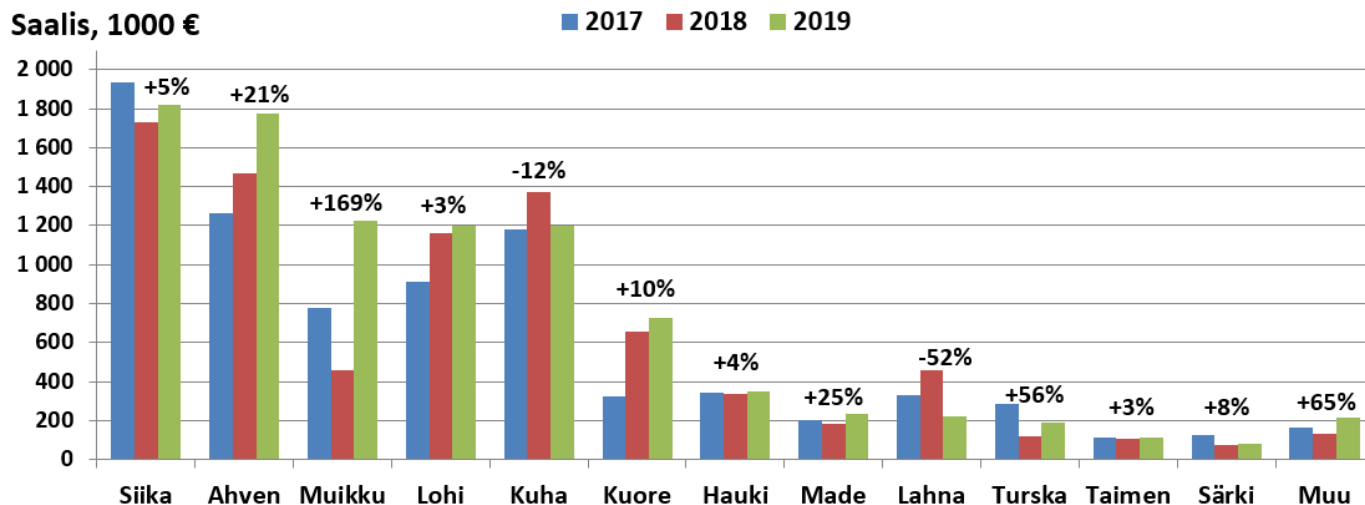

Rannikkokalastuksen saaliin määrä ja arvo kasvoivat

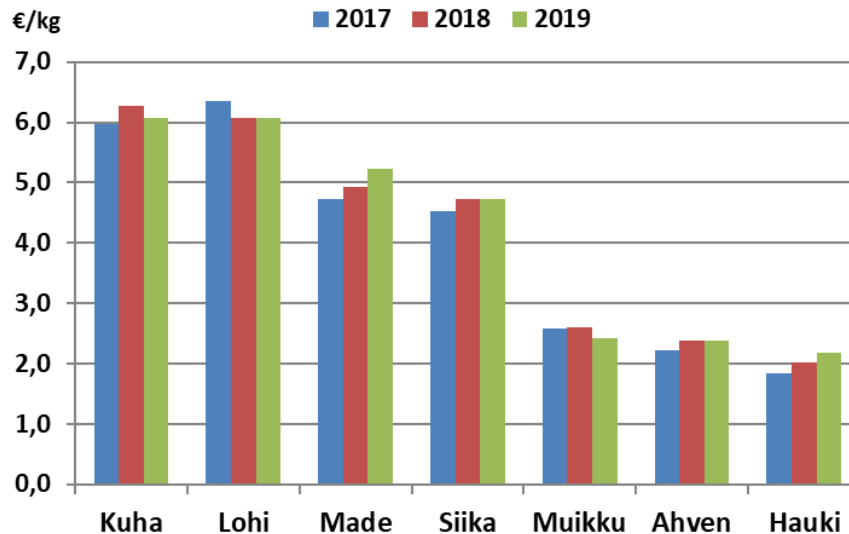
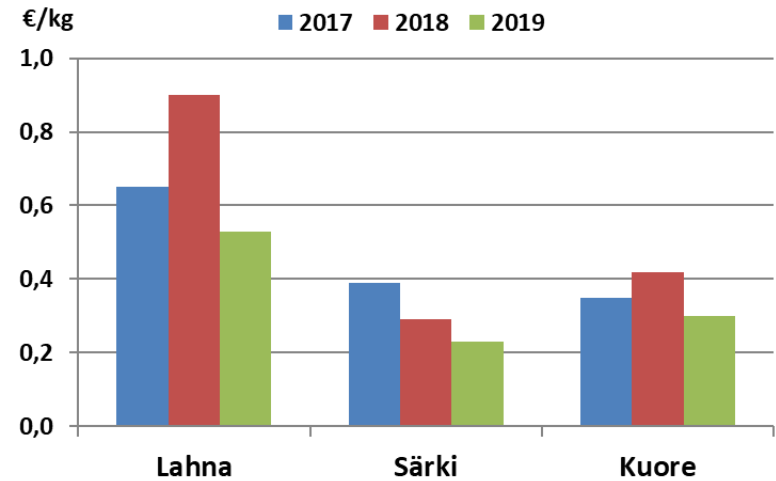
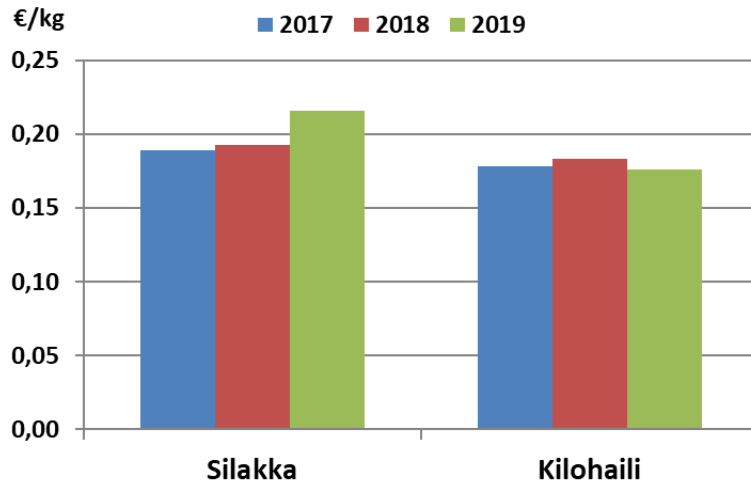
**Kokonaissaalis nousi 35 %
ja saaliin arvo 13 %.**

**Kuore- ja muikkusaaliit
nousivat huomattavasti.**

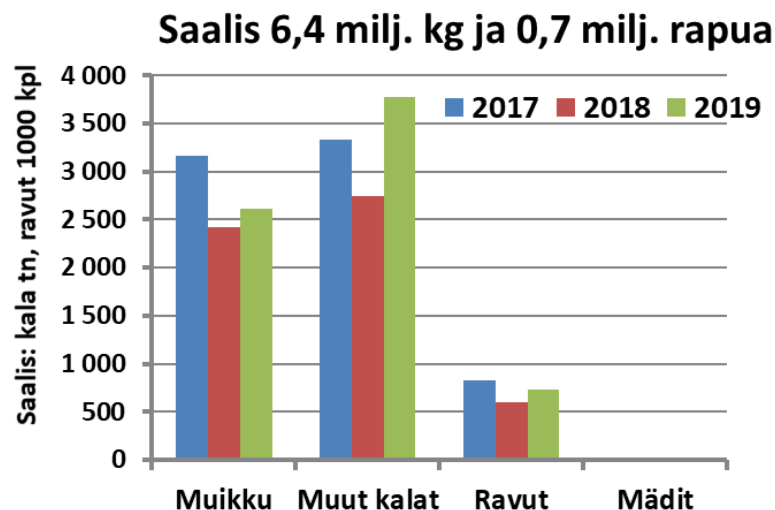
**Kuha- ja lahnasaaliiden
arvo laski, muiden lajien
arvo nousi.**

Merialueen tuottajahintojen muutoksissa vaihtelua

Sisävesien saaliin määrä ja arvo nousivat

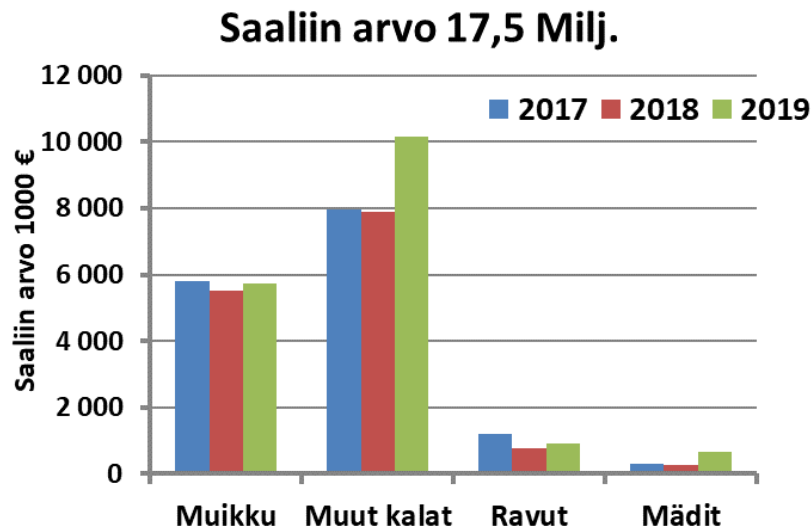
Saalis

Kalan saalis +24 %

Rapusaalis +23 %

Arvo, 1000 €

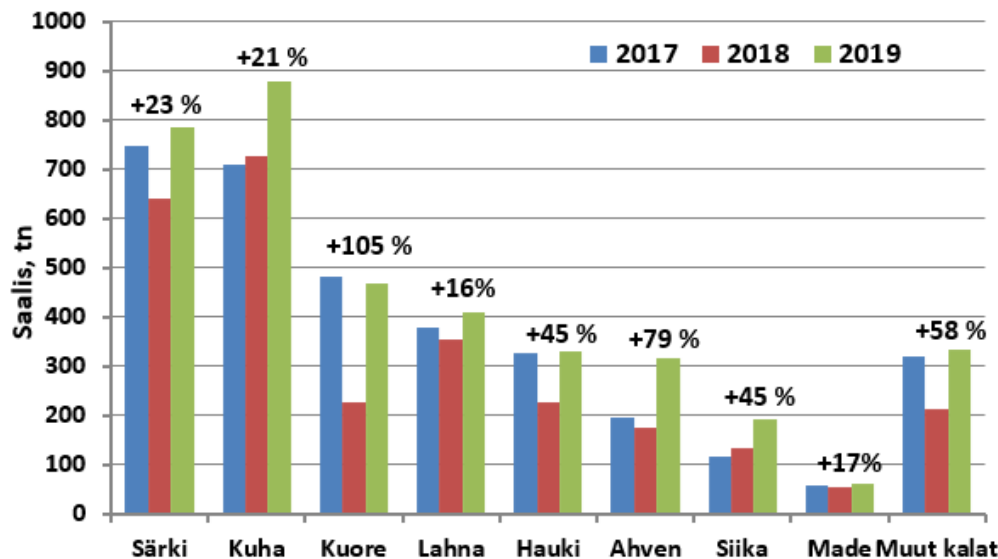

Kalan saaliin arvo +18 %

Rapusaaliin arvo +22 %

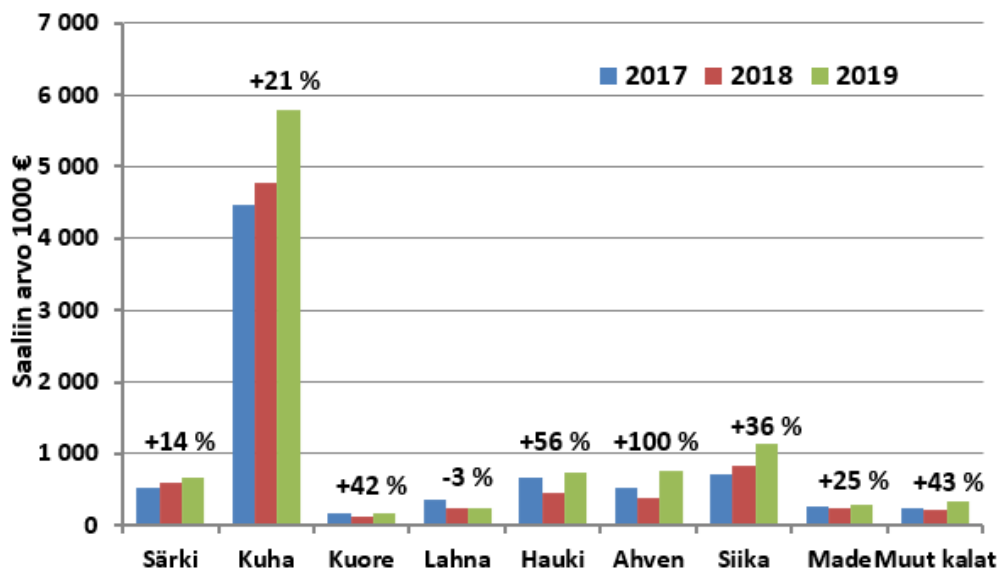
Sisävesillä kuha ohitti jo arvossa muikun

Saalis, tn
(ilman muikkua)

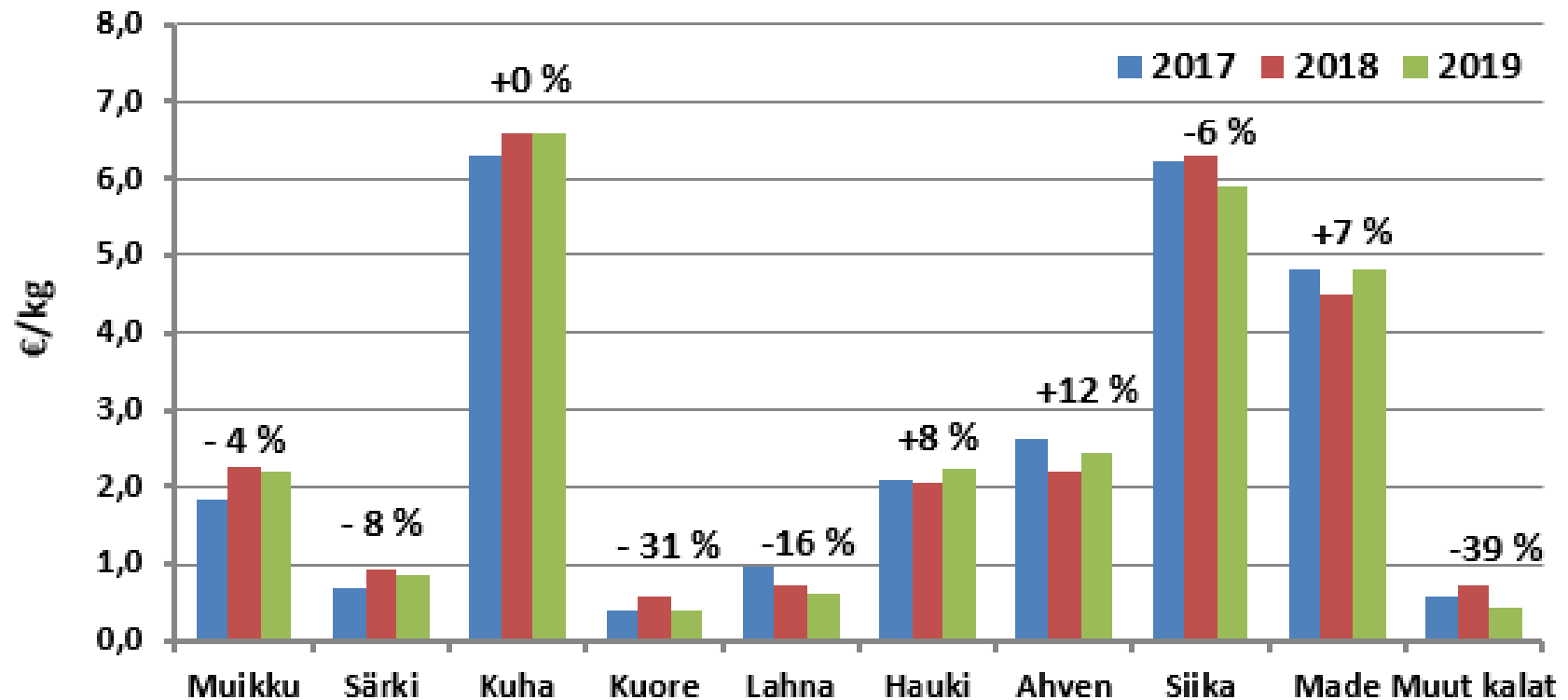
Sisävesillä kaikkien lajien saaliit nousivat

Arvo, 1000 €
(ilman muikkua)

Muikkusaaliin arvo oli mädin kanssa 6,1 milj. €. Kuhasaaliin arvo oli 5,8 milj. € ja osuus muun kalan kuin muikun arvosta 57 %.

Sisävesikalankin hintakehityksessä vaihtelua

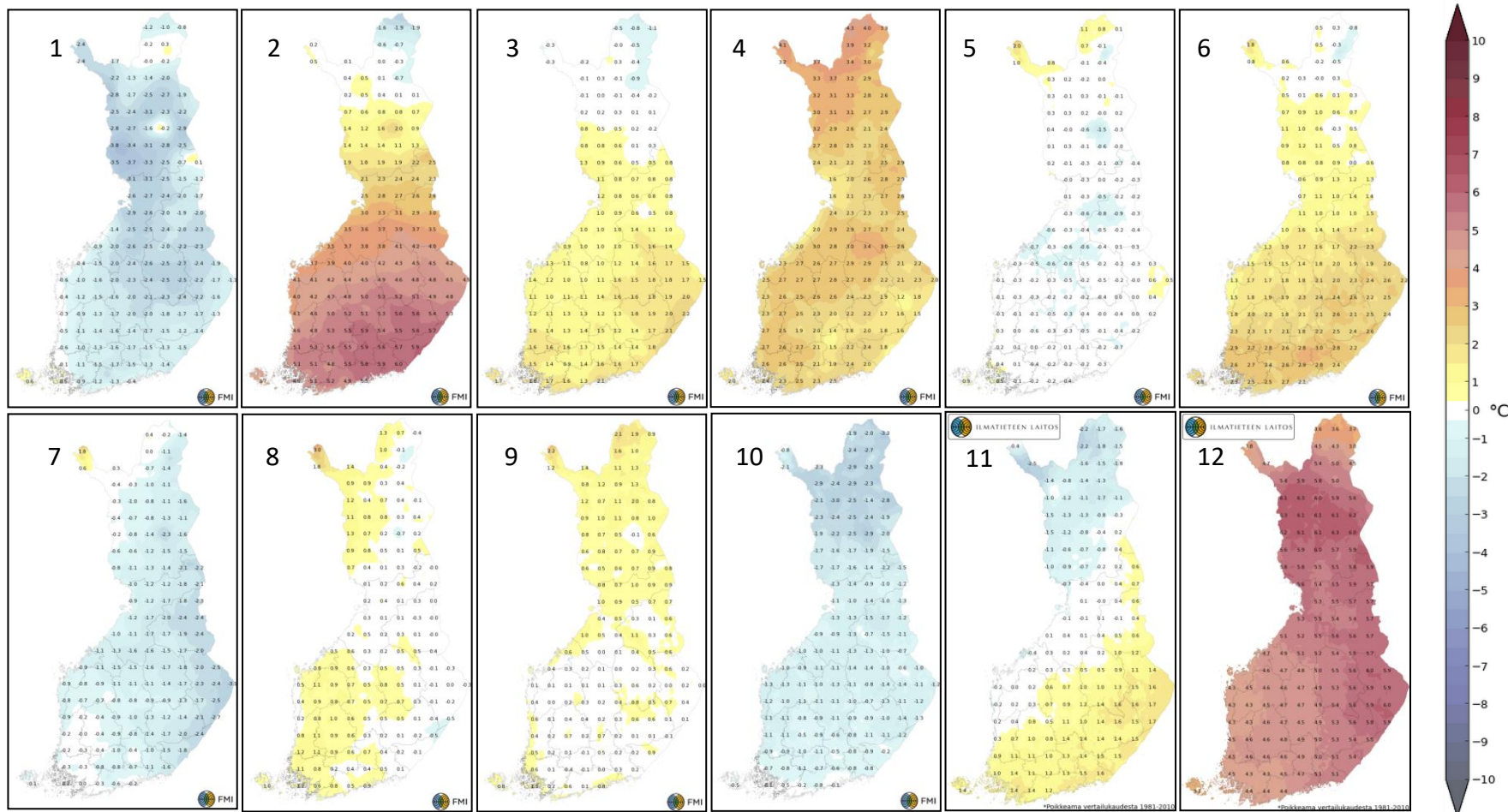

Sääolosuhteet

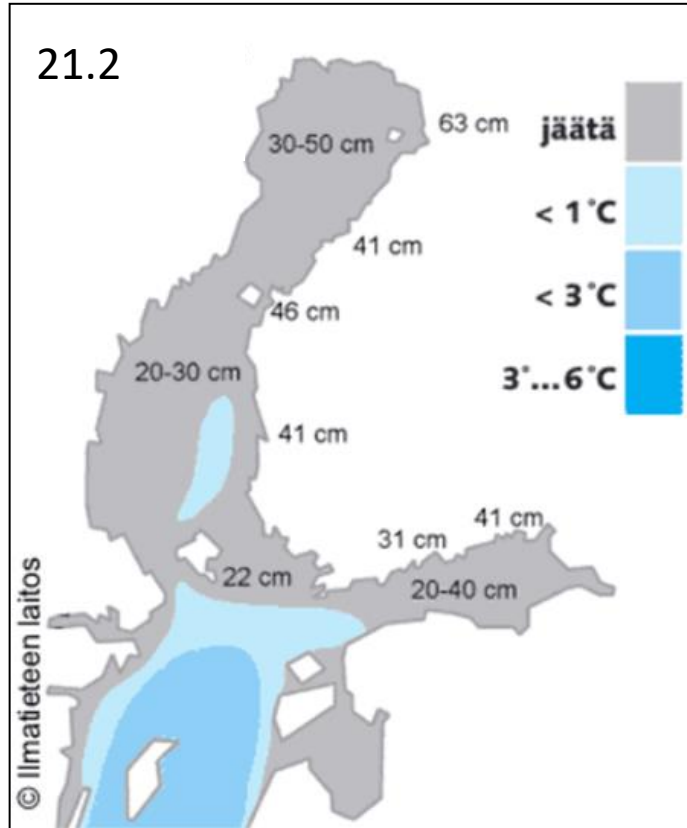
Hyvin lämmintä helmi- ja joulukuussa

Vuoden 2019 keskilämpötilan poikkeama vertailukaudesta 1981-2010

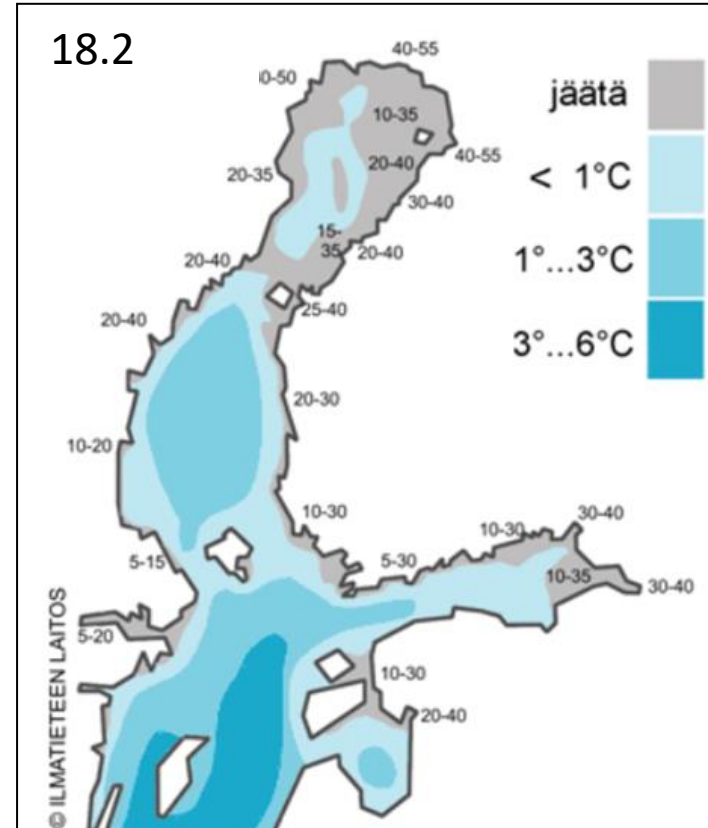

Jäätalvi oli leuto

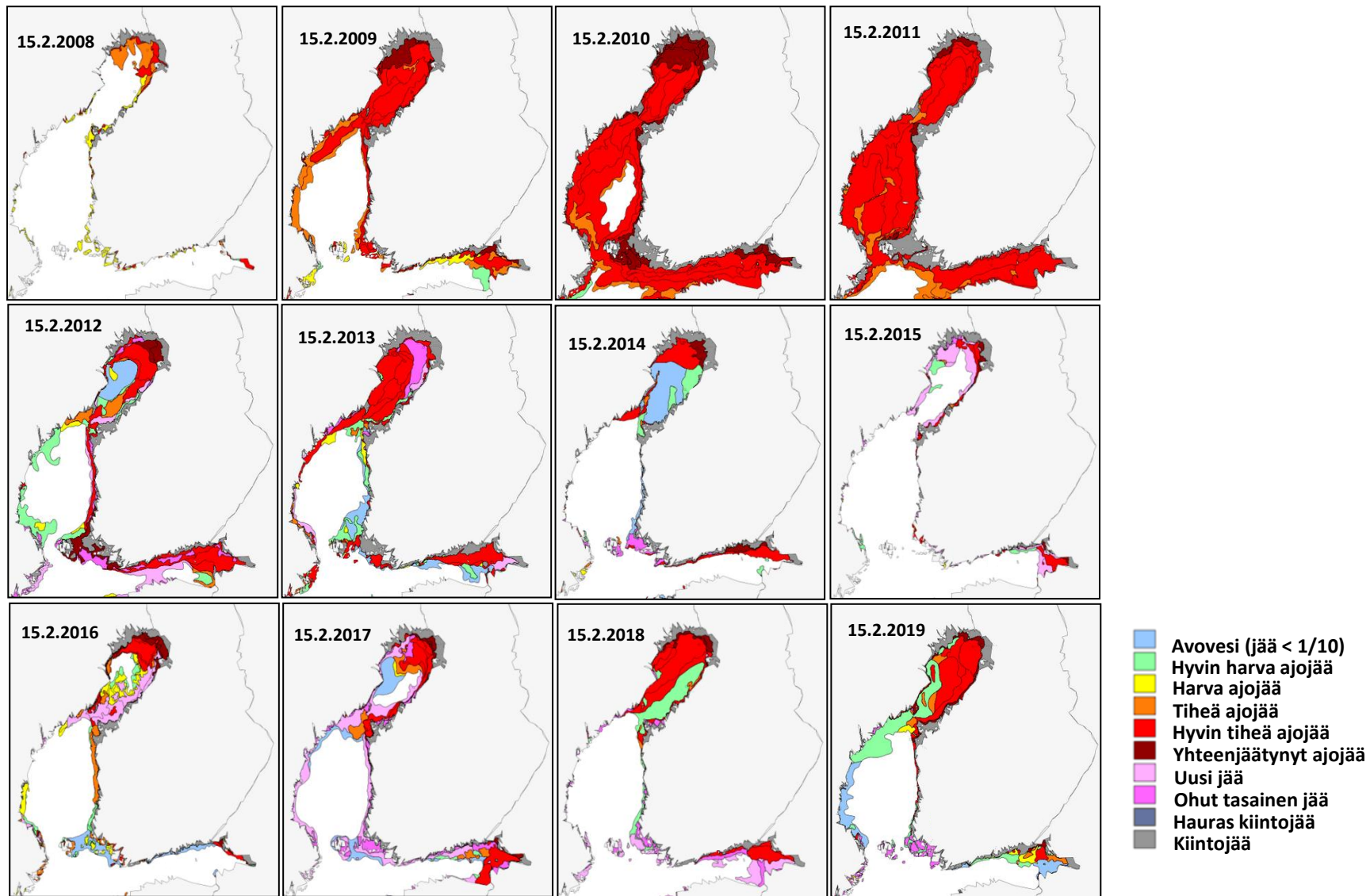
Keskimäärin 1965-1986

2019

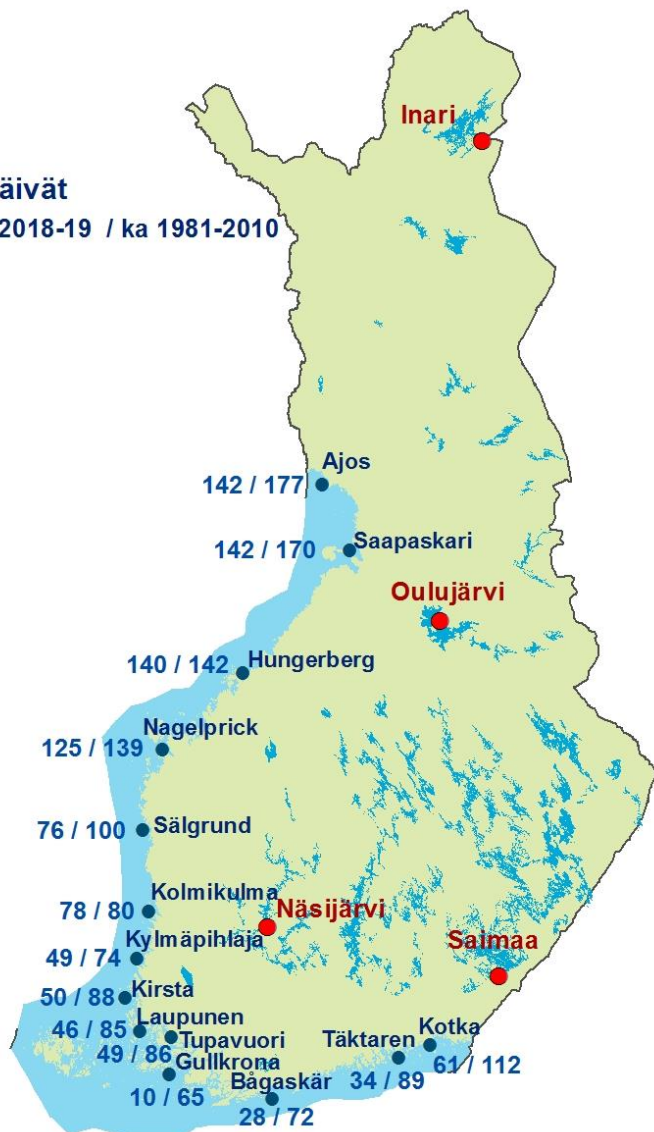
Etelärannikko jälleen jäätön

Jääpäiviä keskimääräistä vähemmän

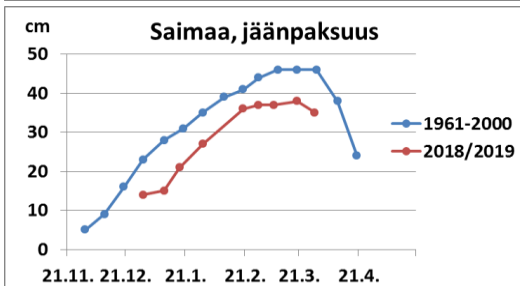
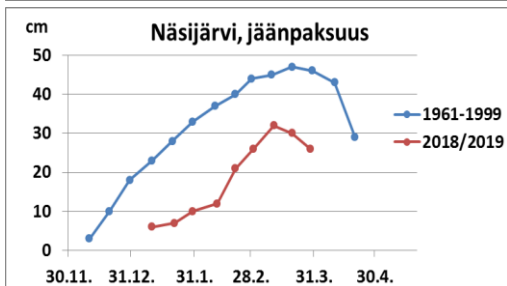
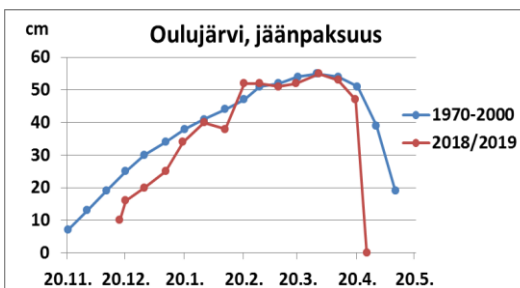
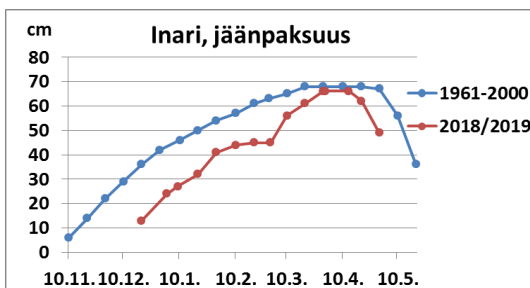
Jääpäivät

Meri: 2018-19 / ka 1981-2010

Merialue	Pysyvä jääpeite tulee		Pysyvä jääpeite päättyy		Kaikkien jääpäivien ero 2018/2019 - ka 1981-2010
	1981-2010	2018/19	1981-2010	2018/19	
Ajos	24.11.	17.12.	1.5.	8.5.	-35
Saapaskari	27.11.	17.12.	29.4.	6.5.	-28
Hungerberg	16.12.	24.12.	21.4.	24.4.	-2
Nagelprick	13.12.	22.12.	12.4.	23.4.	-14
Sälgrund	5.1.	9.1.	14.3.	2.4.	-24
Kolmikulma	12.1.	18.1.	14.3.	24.3.	-2
Kylmäpihlaja	16.1.	29.1.	22.2.	24.3.	-25
Kirsta	9.1.	22.1.	1.3.	2.4.	-38
Laupunen	17.1.	21.1.	25.2.	5.4.	-39
Tupavuori	10.1.	21.1.	26.2.	30.3.	-37
Gullkrona	25.1.	-	-	2.4.	-55
Bågaskär	21.1.	22.1.	10.2.	30.3.	-44
Tåktaren	10.1.	22.1.	16.2.	3.4.	-55
Kotka, sisäsatama	28.12.	6.1.	27.2.	7.4.	-51

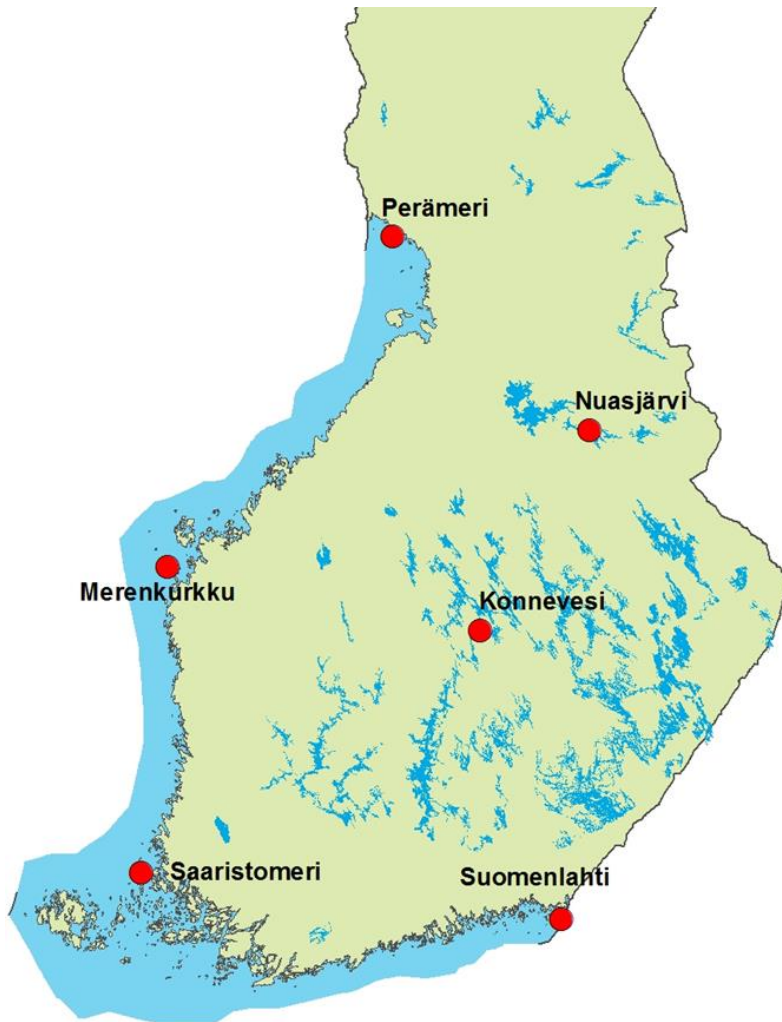
Rannikko
ka -32 jääpäivää

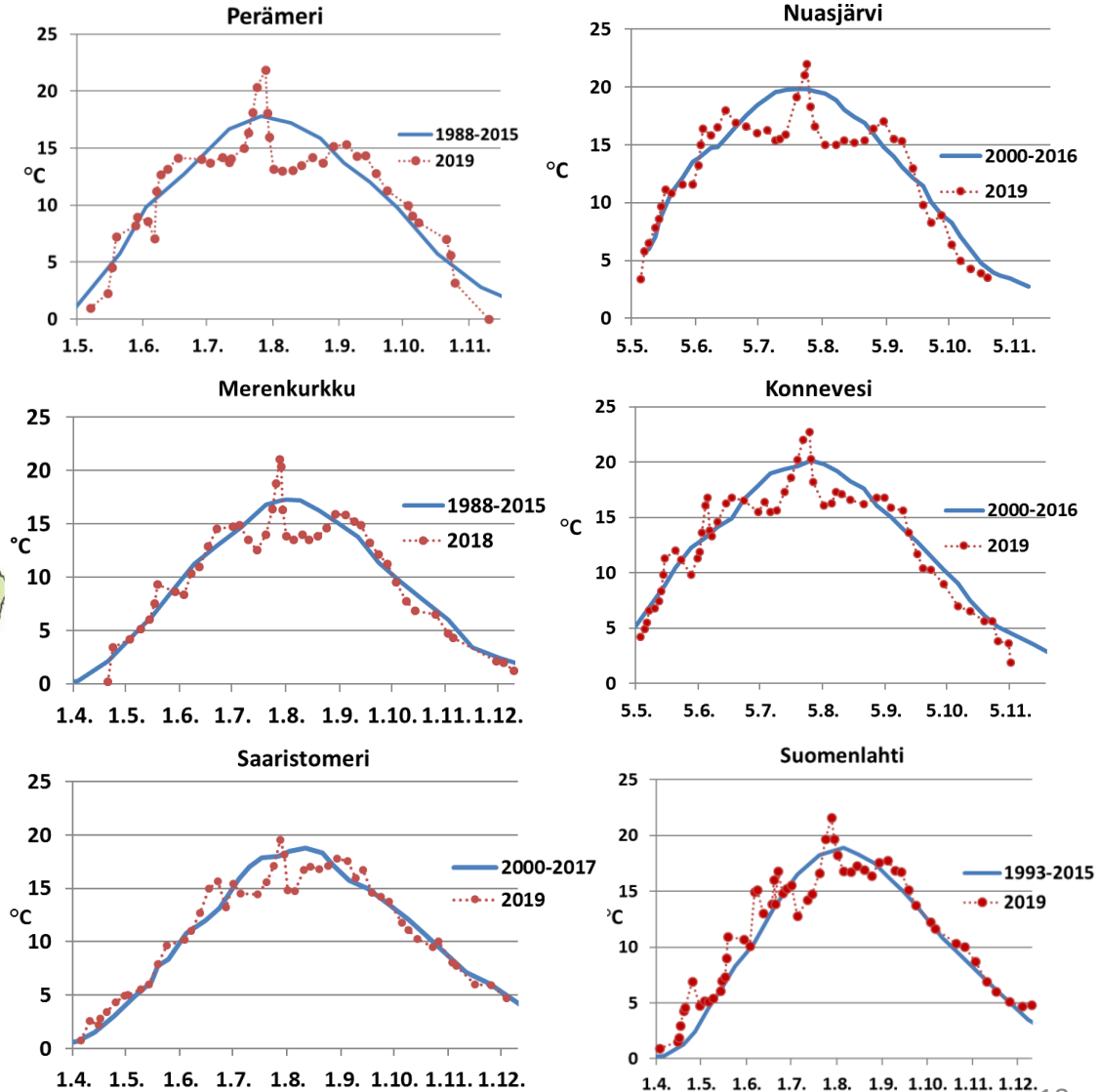
Talvet ovat pitkällä aikavälillä leudontuneet

Talvi	Ankaruus	Jääpeiteen suurin laajuus Itämerellä km ²		Talvi	Ankaruus	Jääpeiteen suurin laajuus Itämerellä km ²
1963	ankara	355 000		1991	leuto	122 000
1964	keskimääräinen	150 000		1992	erittäin leuto	66 000
1965	keskimääräinen	153 000		1993	erittäin leuto	70 000
1966	ankara	374 000		1994	keskimääräinen	206 000
1967	keskimääräinen	183 000		1995	erittäin leuto	68 000
1968	keskimääräinen	214 000		1996	keskimääräinen	265 000
1969	keskimääräinen	265 000		1997	leuto	129 000
1970	ankara	370 000		1998	leuto	130 000
1971	keskimääräinen	157 000		1999	keskimääräinen	157 000
1972	keskimääräinen	180 000		2000	leuto	96 000
1973	leuto	99 000		2001	leuto	129 000
1974	leuto	94 000		2002	leuto	102 000
1975	erittäin leuto	74 000		2003	keskimääräinen	233 000
1976	keskimääräinen	164 000		2004	keskimääräinen	153 000
1977	keskimääräinen	190 000		2005	keskimääräinen	178 000
1978	keskimääräinen	193 000		2006	keskimääräinen	211 000
1979	ankara	325 000		2007	(leuto)	140 000
1980	keskimääräinen	260 000		2008	erittäin leuto	49 000
1981	keskimääräinen	175 000		2009	leuto	112 000
1982	keskimääräinen	255 000		2010	keskimääräinen	244 000
1983	leuto	117 000		2011	ankara	309 000
1984	keskimääräinen	187 000		2012	keskimääräinen	179 000
1985	ankara	355 000		2013	keskimääräinen	177 000
1986	ankara	337 000		2014	leuto	100 000
1987	erittäin ankara	405 000		2015	erittäin leuto	51 000
1988	keskimääräinen	149 000		2016	leuto	110 000
1989	erittäin leuto	52 000		2017	leuto	88 000
1990	erittäin leuto	67 000		2018	keskimääräinen	175 000
				2019	leuto	88 000

Kesän aikana lämmönvaihteluja

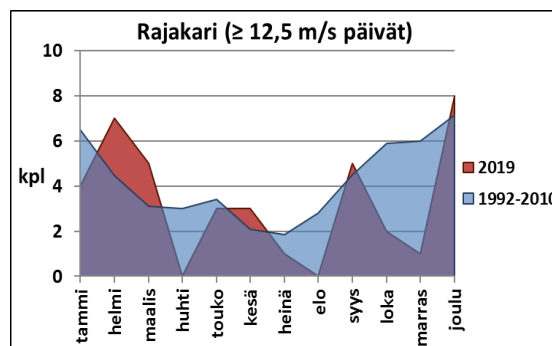
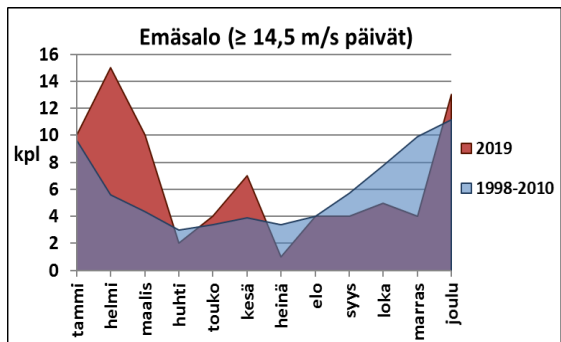
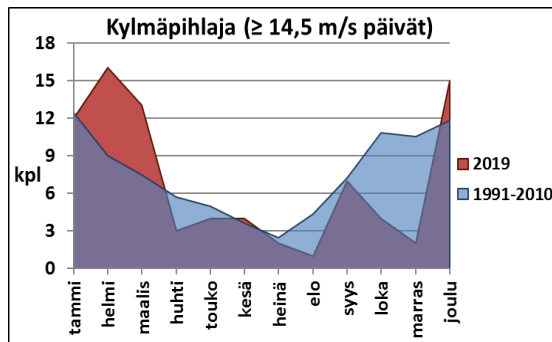
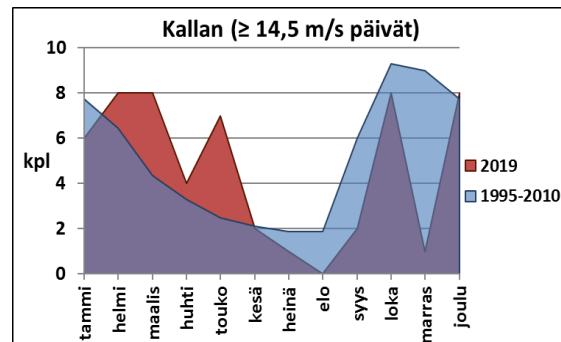
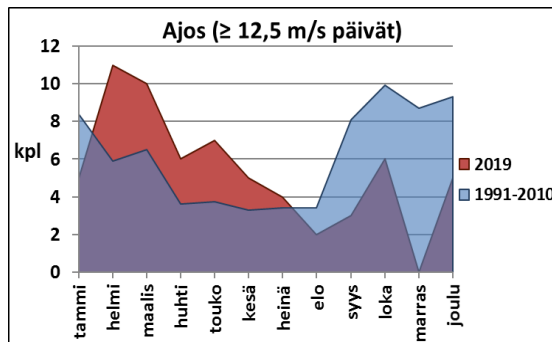

Pintaveden lämpötilat

Alkuvuosi tuulinen, vähätuulinen syksy

Tuulipäivien määrä verrattuna keskimääräiseen

Myrskypäivät (≥ 21 m/s), merialue		
	2019	1994-2019
tammi	4	2,9
helmi	1	1,8
maalis	1	1,4
huhti	2	0,8
touko	1	0,4
kesä	0	0,4
heinä	0	0,2
elo	0	0,3
syys	0	1,4
loka	2	2,3
marras	0	3,2
joul	1	3,3
Yht.	12	18

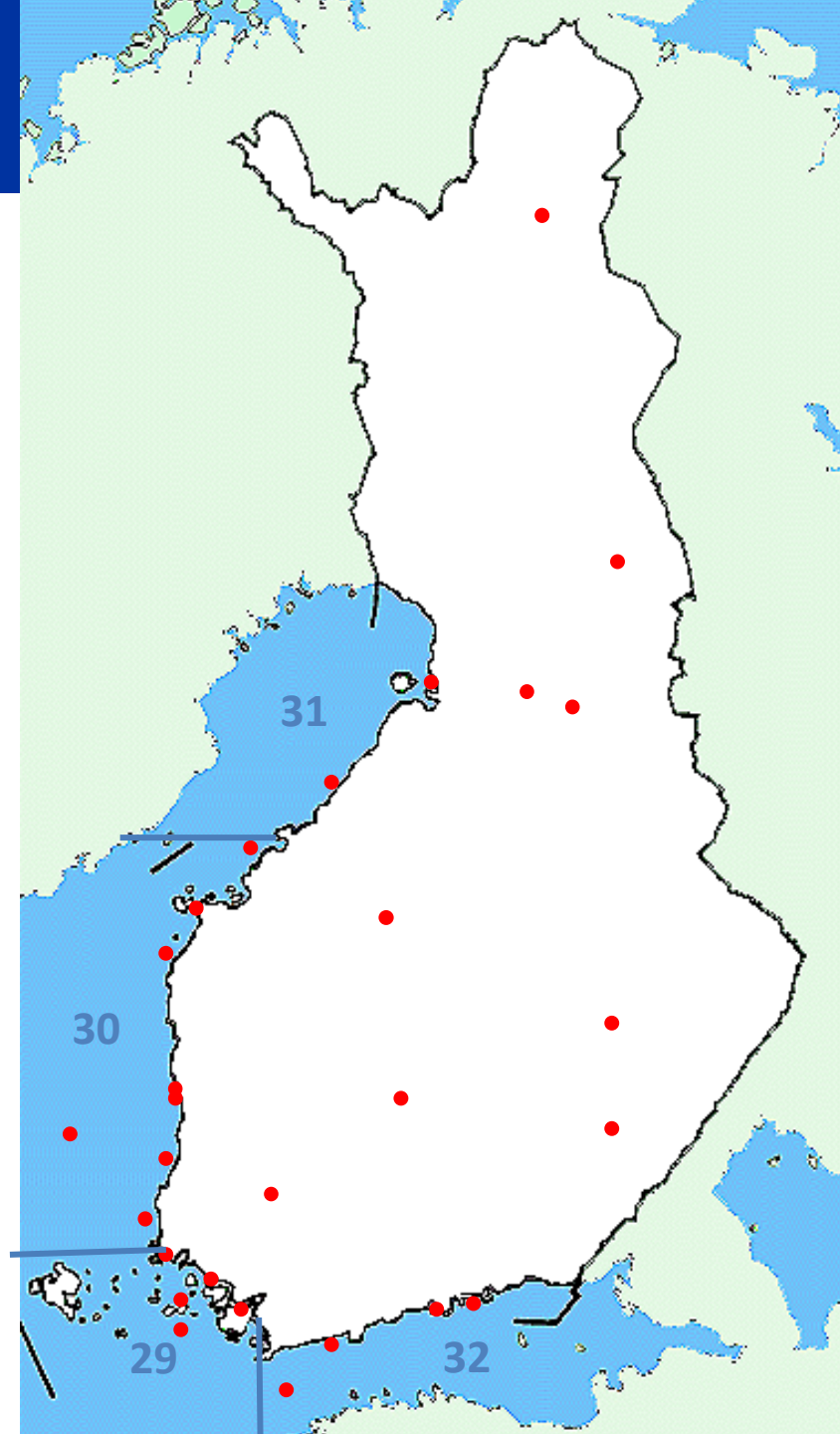
Kalastajien näkemyksiä

Henkilökohtaiset haastattelut

Kalastajat

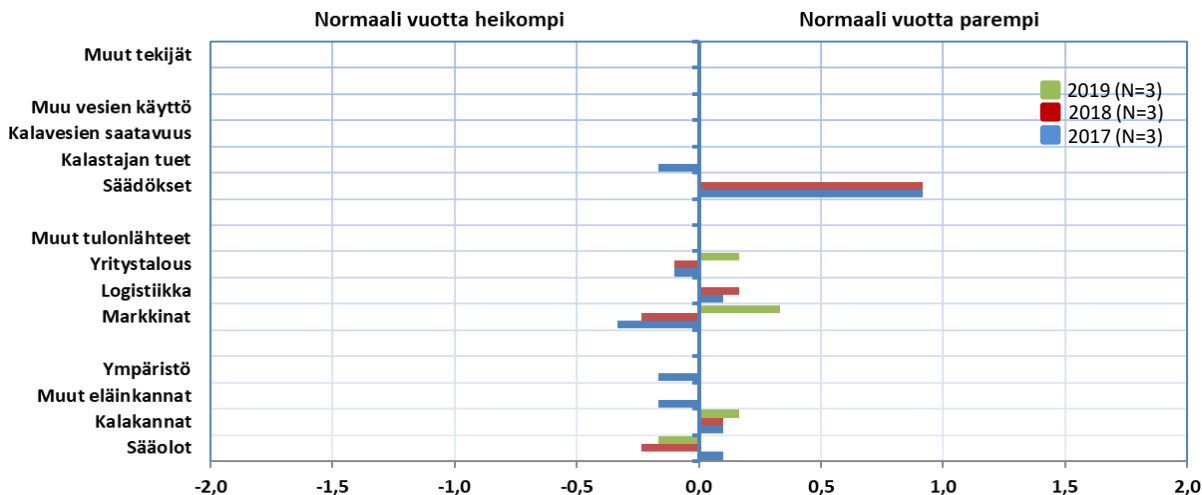
28 kaupallista kalastajaa

- Suomenlahti 4
- Saaristomeri 5
- Selkämeri 5
- Merenkurkku 3
- Perämeri 2
- Sisävedet 9
- Troolikalastajia merellä 3
- Troolikalastajia sisävesillä 4

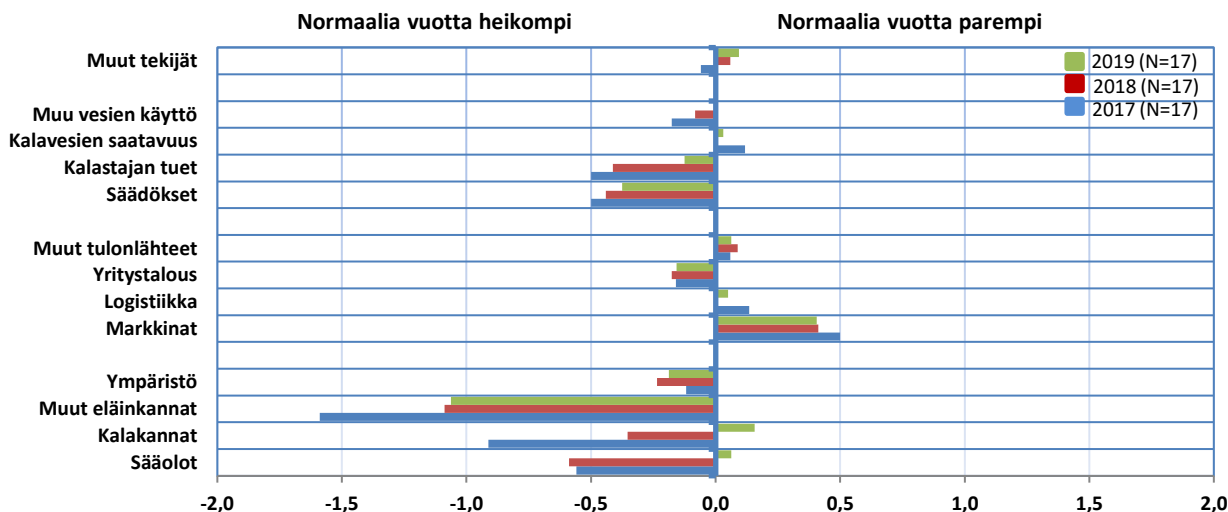
Merikalastajien arvio tulokseen vaikuttaneista tekijöistä

Merialueen troolikalastus

- Kalajauhotehtaat vastaanottavat paljon silakkaa ja kilohailia
- Turkistarhojen kysyntä laski, mutta kalan vienti kasvoi
- Silakkakannat hyvässä kunnossa

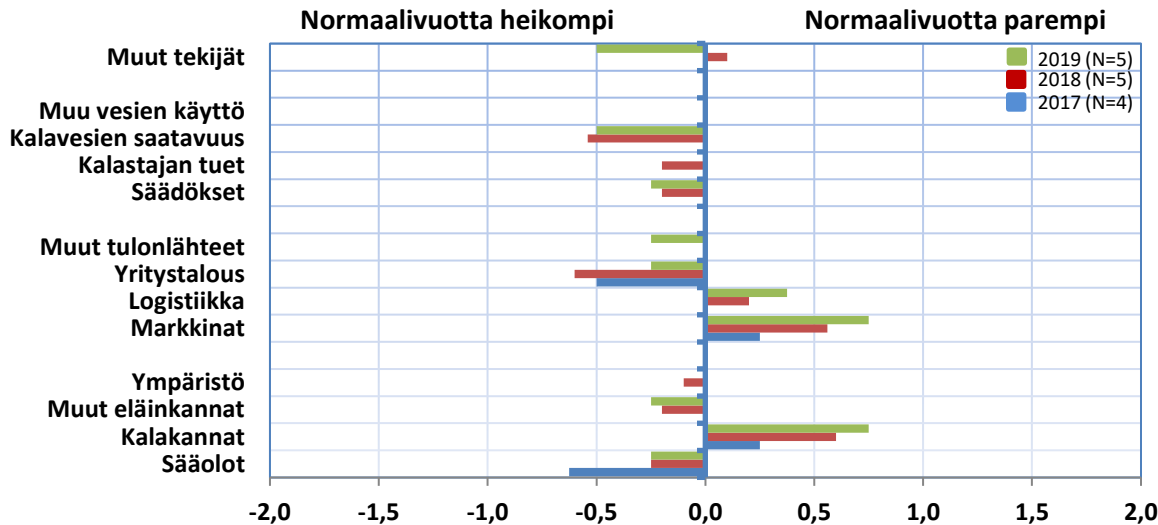
Rannikkokalastus

- Tukien rajaukset ja monimutkainen säätely
- Luonnonkalan arvostus kasvussa
- Hylkeet ja merimetsot edelleen iso ongelma
- Rannikon saaliit kasvoivat

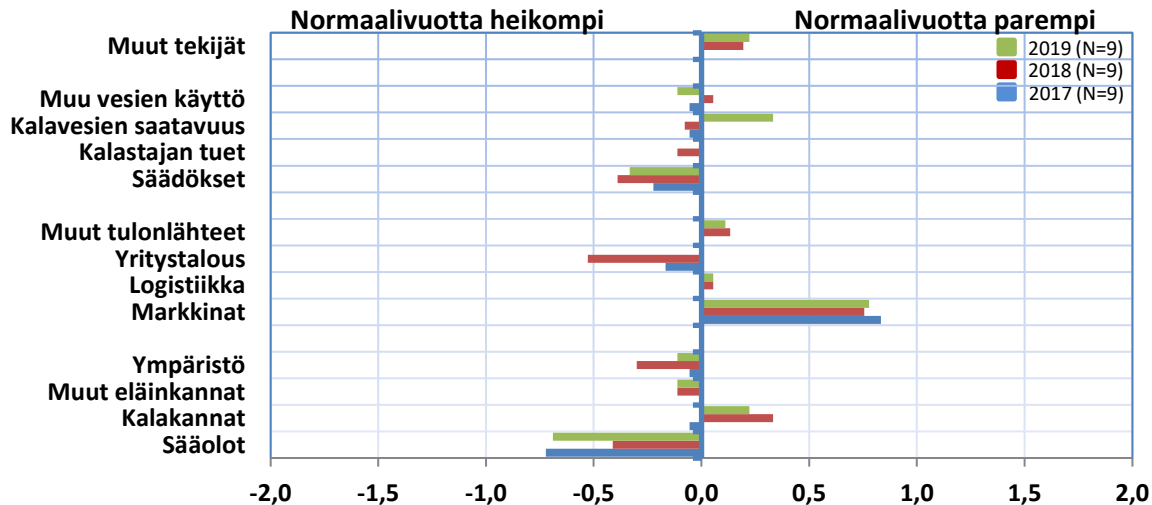
Sisävesikalastajien arvio tulokseen vaikuttaneista tekijöistä

Sisävesitroolaus

- Laajojen pyyntivesien saatavuus heikko
- Henkilöstön saatavuudessa ongelmia
- Muikkukannat vahvat ja muikku aiempaa isompaa, muikku kävi kaupaksi

Muu sisävesikalastus

- Kalavesien saatavuus parani
- Investointitukiin tyytyväisyyttä
- Sisävesikalan kalojen arvostus ja kysyntä kasvavat
- Humuspitoisuus kasvaa
- Kuhan kasvu hyvä
- Paikoin jäätilanne vaikea

Luonnonolosuhteiden vaikutus kalastukseen

Silakan troolisaalis kohtuullinen, mutta rysäsaalis huono

Kalastajat

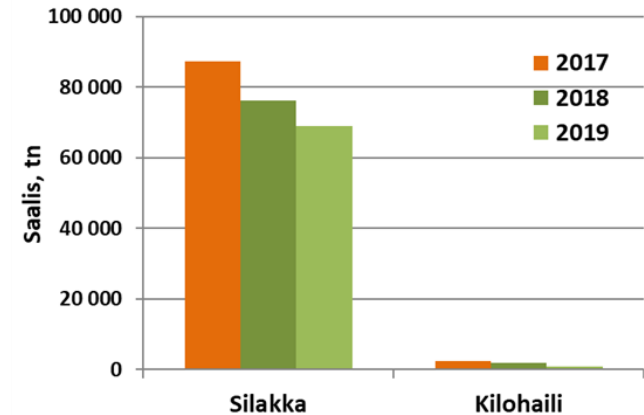
Saaristomerellä

- Tammikuussa silakkaa troolilla Länsaukosta Iniöön asti hyvin, jäitä helmikuussa, mutta maaliskuussa hyvin kalaa Iniön aukolla, toukokuun puolivälin jälkeen saalis heikkeni, marraskuun jälkipuoliskolla kalaa kohtuullisesti ja joulukuussa hyvin
- Pohjoisella Saaristomerellä edelleen heikko silakan rysäkalastusvuosi. Vedet lämpenivät aikaisin. Jälkimmäinen silakka-aalto jäi tulematta. Kuoresaalis hyvin suuri. Kuore jäi Rouhunaukkoon eikä mennyt Mynälahden perukoille, Lemussa uusia rysälupia. Lemusta saatiin kuoretta oikein hyvin.

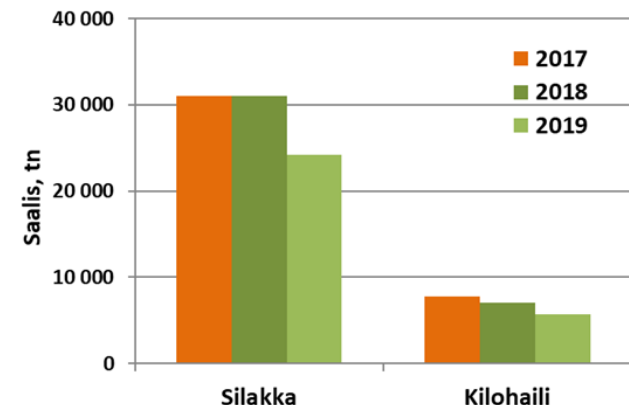
Selkämerellä

- Vuoden alkupuoliskolla sää lämmin ja myrskyisä, tammikuu oli edellisvuotta heikompi, mutta helmi-maaliskuussa kalaa tuli hyvin. Kesäseisakki alkoi vesien lämmettyä kesäkuussa. Silakka saatiin kohtuullisesti ja kalan koko samanlainen kuin ennenkin. Kiintiöt käytettiin suunnitelmien mukaan.
- Merikarvian silakkarysäsaalis keskivertoa huonompi. Veden poikkeuksellinen kirkkaus vähensi kesän saalista. Kevät oli lämmin ja kuoresesonki jäi lyhyeksi.

Selkämeren ja Merenkurkun saaliit 2017-2019

Lounais-Suomen (sis. Ahvenanmaa) saaliit 2017-2019

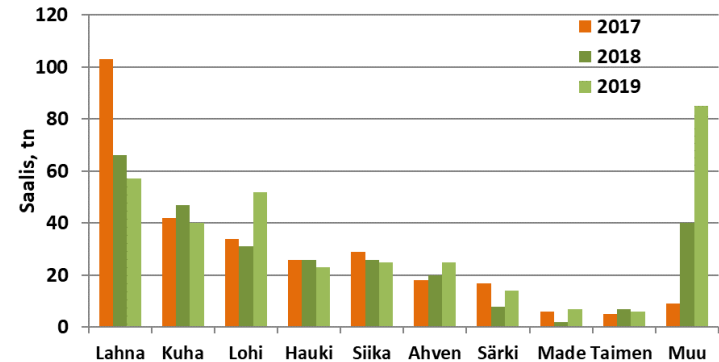

Suomenlahdella paljon lohta, mutta vähän siikaa

Kalastajat

- Talvella vettä ja lunta liikaa jään päällä, kesällä oli levää, muttei poikkeuksellisesti, vesi lämmintä pitkään syksyllä
- **Kotkassa** lohia runsaasti, mutta hylkeet estivät paikoin rysäpyynninkin, ahven ja särkikalat runsastumassa, silakka tuli lämpimiin rantavesiin ja ahvenrysiin, hylkeet ajoivat silakat hapaisiin ja rysänperiin, mikä vaikeutti kokemista, hylkeet myös siikaparvien perässä, pitkään jatkunut lämpö vähensi siikasaaliita, runsaat särkikalat ja tehokas jigitys vähentäneet kuhia, haukea hyvin, ankeriasistutukset tuloksellisia, merimetsot vahingoittavat kaloja suomukalarysissä
- **Loviisassa** lohen kalastuksessa huippuvuosi, kaikkia ikäluokkia saaliissa, kuhan hauen ja ahvenen saaliit vähäiset, siikasaalis kaikkien aikojen huonoin, hylkeet estävät verkopyynnin, rysien hyljekarkotintulokset lupaavia
- **Inkoossa** silakkarysällä ei saatu silakkaa, kuha- ja ahven-saaliit viime vuotta pienemmät, mutta kala edelleen kookasta, lohta tuli hyvin, siikaa erittäin vähän, särkikalat taantumassa, merimetsot yleistyneet

Suomenlahden saaliit 2017-2019

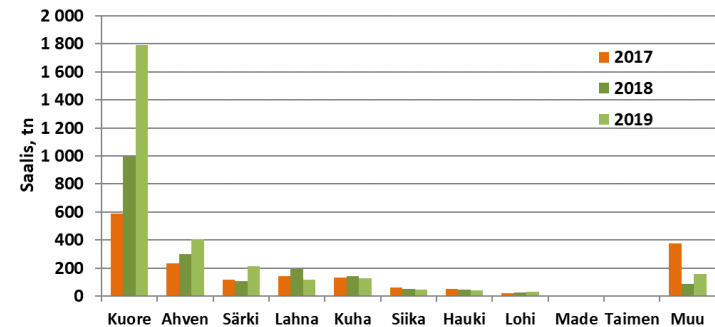
Kuuma kesä lisää kunnostustöitä.
Rihmalevän valtaama rysäaita.

Pohjoiselta Saaristomereltä kuhaa ja kuoretta

Kalastajat

- **Piikkiö:** Kaupallinen kalastus loppui hyljeongelmien ja kuhan alamitan noston vuoksi
- **Parainen:** Nauvon eteläpuolella vedet kirkkaat, mutta paljon levää ja roskaa, ahven- ja siikasaaliit huonot, lähialueilla kymmenittäin hylkeitä, joilta ahven piilotautuu, merimetsot eivät jää alueille, joissa ei enää tarpeeksi kalaa, havaintoja sirokatkaravuista ja liejutasuravuista, Paraisilta kuhaa alkukeväällä ja marraskuussa, alkusyksyllä hylkeet ajoivat kuhat saaren sisäosiin ja pilasivat joulukuun kalastuksen kokonaan.
- **Naantali:** Alkukeväästä tuli verkoilla kuhaa vähän aikaa hyvin, hylkeet ehtivät sisälahtiin ennen kuin karkottimet saatiin päälle, kuhan tulo loppui vesien lämmetessä, PU-rysilä saatiin kevätkesällä lahnaa ja kuhaa, lokakuussa veden kylmettyä verkoilla kohtuullisesti kuhaa, 20-30 % mittakaloja, ahvensyksy normaali, siikaa huonosti koko vuoden, merimetsoja paljon
- **Taivassalo:**
Jäiltä yksittäisiä kuhia ja mateita, jäättenlähdön jälkeen vesi alhaalla, kylmää ja ruskeaa, mutta kirkastui pian, kuoresaaliit erittäin isot Rouhun aukossa ja Lemunlahdessa, merimetsoja paljon kuoreapajilla, elokuussa isot ahvensaaliit, syksyllä saatiin hyvin kuhaa, pieniäkin kuhia oli paljon, kuhan koko ei ole entisestä muuttunut, siika kadoksissa

Lounais-Suomen (sis. Ahvenanmaa) saaliit 2017-2019

Selkämerellä hyvä lohivuosi

Kalastajat

- **Uusikaupunki:** Pitkä kelirikkoaika, tuulisuus vähensi pyyntipäiviä ja likasi pyydyksiä. Ahvenkannat eivät ole palautuneet, särkikalat vähän lisääntyneet, kuhakannoissa ei muutoksia, kolmannes mittakalaa pienempiä, siika ei päässyt pyydyksiin ja parveutumaan hylkeiden vuoksi, silakka ei tullut normaaleille kutualueille, minkä vuoksi siiat eivät tulleet syömään silakanmätiä, merimetsot oppineet rysille, kalankasvattajilla hylkeen karkottimet, hylkeitä kalastuksessa pahemmin kuin ennen, jopa tunnissa uusi yksilö ammutun sijaan
- **Luvia-Säppi-Kuumainen-Kokemäenjokisuu:** Talvella oli kelirikkoa, merivesi pysyi kylmänä koko kesän, mikä erittäin hyvä kalastukselle. Sinilevä jäi avovesiin. Lohi tuli aikaisin ja pyynti jatkui pitkään. Tasainen tarjonta ja tulonmuodostus. Lohi tervettä ja punalihaista. Siikaa oli runsaasti loppusyksyllä. Karkotin saattoi osin vaikuttaa. Merimetsossa ja halleissa ei isompaa muutosta, norppien määrä räjähdysmäisessä kasvussa. Ovat rantavesissä ja eivät riko pyydyksiä. Norpat syövät pienempiä kaloja ja karkottavat isojakin kaloja vähentäen näin hallien määrää. Siikaan saattaa olla tullut enemmän loisia.

Merikarvialtakin hyvin lohta, mutta siikaa heikosti

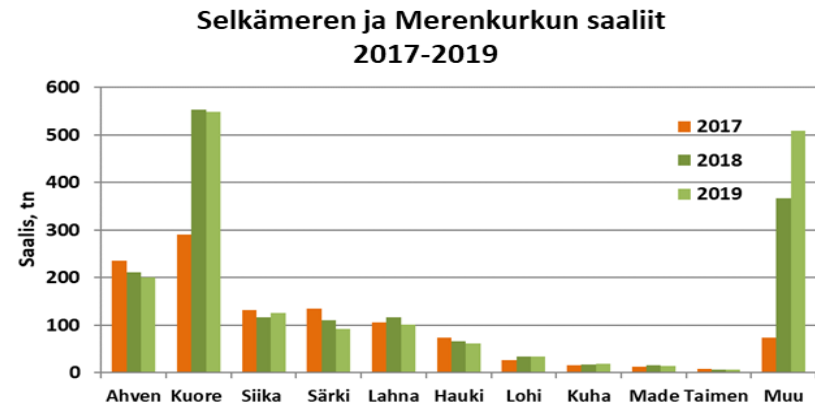
Kalastajat

- **Eteläinen Merikarvia:** Sääolot totuttua normaalimmat, vain kevätkalastusta, kaikenkokoisia lohia tuli hyvin, taimenia normaalisti, siika- ja madesaalis olematon, verkkosilakka ollut isoa, yksittäisiä norppia, mutta halli on ongelma, siian verkkopyynti ollut pakko lopettaa, merimetsoja karkotuksen jälkeen vähän ja sen vuoksi ahventa paremmin, Kokemäenjoen valumat vaikuttavat veden väriin
- **Pohjoinen Merikarvia:** Kevät oli poikkeuksellisen lämmin, mikä lyhensi kuoreenkalastuskautta, nahkiaista ei tullut, koska joen virtaus pieni, silakan rysäsaalis hieman keskimääräistä heikompi, epäedullisten tuulien ja vesien poikkeuksellinen kirkkauden vuoksi silakkaa tuli silloin huonosti, lohivuosi oli normaalia parempi ja lohi oli hyväkuntoista, ahventa tuli hyvin, mutta lämpimän veden vuoksi verkot piti kokea usein, siikakannat olivat heikot, mikä voi liittyä silakan kudun onnistumiseen, hylkeiden määrä entisellään,, ovat oppineet käymään rysillä niin, etteivät riko enää niin pahasti pyydyksiä, saukot tekevät tietyin paikoin reikiä rysiin ja sumppuihin, merimetsot eivät enää karkotuksen jälkeen aiheuta ongelmia, ahvenkannat elpyneet, matalikkojen lähellä pyydyksiä likaavia leväongelmia on tietyillä tuulilla, rakkolevä lisääntynyt

Merenkurkussa tuulisuus haittasi kalastusta

Kalastajat

- **Korsnäs:** Loka-joulukuu hyvin tuulinen, merimetsoparvia keväällä ja kesällä, aiheuttavat isoja ongelmia kalastukseen, ahven vähentynyt, siika vähentynyt hie-man, made ja kuha hiukan lisääntynyt, hylkeitä enemmän ja niiden vuoksi kalat matalammassa
- **Vaasa:** Keväällä takatalvi keskeytti ahvenen kalastuksen, jatkui sen jälkeen, syksyllä ahven täysin kateissa, heinä-elokuu ja syksy tuulinen, mikä vaikeutti siian kalastusta, tuulisuuden lisääntyminen vähentää siian pyyntipäiviä ulkomerellä, vedenkorkeuden jatkuva vaihtelu likaa verkkoja, merimetsot ja hylkeet, erityisesti norpat ovat edelleen lisääntyneet, myös Sundomin lahden happamuus ja Vaskiluodon sataman ruoppaukset huolettavat
- **Luoto:** Toukokuun lopun myrsky rikkoi lohirsyitä, lohta tuli erityisen hyvin, muutoin normaalia kalan tuloa, hyljevahinkoja edellisvuosia vähemmän, Luodonjärven vesi loppuvuodesta hapanta, mutta kalakuolemilta todennäköisesti vältyttiin

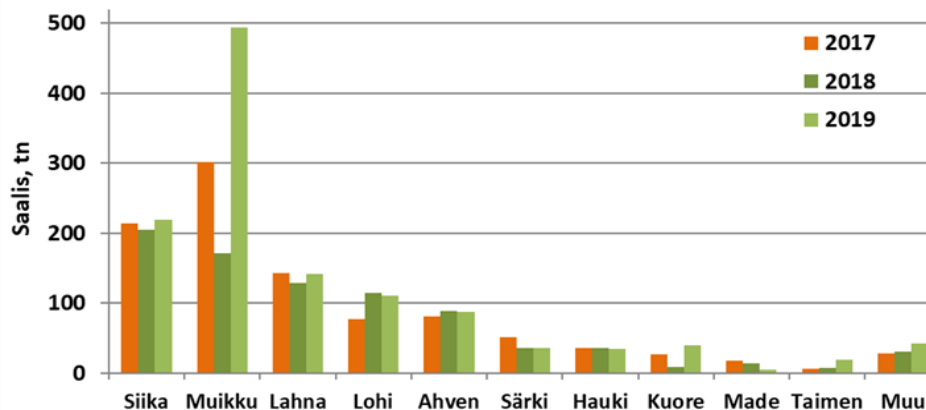

Perämerellä norppahaitat kasvaneet

Kalastajat

- **Kalajoki:** Normaalit sääolot. Siikaa edelleen huonosti, mutta lohta tuli hyvin niin kauan kuin kiintiötä riitti. Hylkeet lisääntyneet edelleen ja haittaavat kalastusta aina vaan enemmän, merimetsot lisääntyneet ja nokkivat siikoihin reikiä.
- **Hailuoto:** Syksyllä siian kutupyynti keskeytyi aikaisen jäätulon vuoksi. Jäänaluspyynti alkoi siten normaalia aikaisemmin. Kalakannoissa ei muutoksia. Hylkeet ovat edelleen lisääntyneet ja erityisesti norppien määrä ja niistä johtuvat haitat ovat kasvaneet. Merimetsojen määrä on lisääntynyt ja uusia pesimäpaikkoja ilmaantunut vanhojen lisäksi. Oulun laivaväylän ruoppaus on sotkenut vesiä ja karkottanut kaloja totutuilta paikoilta.

Perämeren saaliit 2017-2019

Useissa järvissä vaikeat jääolosuhteet

Kalastajat

- **Säkylän Pyhäjärvässä** jäät lähtivät toukokuussa.
- **Päijänteessä** keskimääräinen jäätalvi.
- **Saariselällä** paljon vettä jäällä, lyhyt kevät.
- **Oulujärvellä** Jäätilanne paikasta riippuen normaali (Paltaselkä ja Ärjänselkä) tai huono (Niskanselkä). Kesällä ja syksyllä kovaa tuulta.
- **Suur-Saimaalla** huonot jäät vähensivät talvikalastusmahdollisuuksia. Kuivana kesänä vesi alhaalla ja loppusyksystä tuulia.
- **Puruvesi/Haukivesi/Kermajärvi/Paasivesi:** Jääkelit erittäin huonot. Kesä normaali, mutta vesi ensin poikkeuksellisen alhaalla, mutta sateet palauttivat normaaliin. Tuulisuus lisääntynyt. Marraskuussa pakkaset viilensivät vedet nopeasti.
- **Pohjois-Kuusamo/Kitkanjärvi/Kallunki/Räväjärvi:** Jäätilanne oli normaali ja talvi oli muutenkin kohtuullisen hyvä. Alkukesä oli kylmä, sateinen ja tuulinen eli täysi vastakohta edellisvuoden alkukesälle. Keväinen rysäpyynti oli keskimääräistä heikompi ja katiskapyynti todella heikko. Heinäkuu oli heikoin koko kalastajauran aikana. Syksy oli hyvä ja tasainen: ei ollut myrskyjä ja tuulia. Loppuvuonna talvi ei oikein meinannut tulla. Pyyntitapojen monipuolisuudella pienennetään riskejä.
- **Inarissa** jäätalvi hyvä, mutta lyhyt. Tuulet olivat normaalia voimakkaampia ja häiritsivät kalanpyyntiä. Sään vaihtelevuus on lisääntynyt.

Sisävesien muikkukannat vahvat

Kalastajat

Muikku

- **Säkylän Pyhäjärvi:** Kevään rysäkalastuksesta kohtuusaaliita, vaikka muikku tulikin myöhään.
- **Päijänne:** Muikkukanta oli jonkin verran aiempaa parempi. Nuorta muikkua syntyi paljon. Syksyt ovat lämmenneet ja näin ollen kutukausi on pitempi.
- **Saarijärven reitti:** Muikkua saatiin hyvin pitkin vuotta. Pintaveden lämpenemisen vuoksi muikku jäi syvempään veteen. Syksyllä muikkua tuli normaalisti. Muikun koko oli kasvanut jonkin verran: saaliiksi saatiin isompaa kalaa (13-15 cm). Isommalta selältä tuli kuitenkin pienempääkin muikkua.
- **Suur-Saimaa:** Saimaan vesi oli lämmintä pitkälle syksyyn ja muikun kutuaika venyi. Syyskuussa havaittiin muikun parveutumista, mutta lokakuun lopulla kalat olivat hajallaan. Muikkukanta oli runsas, mutta kalat olivat pieniä.
- **Puruvesi/Haukivesi/Kermajärvi/Paasivesi:** Puruvedellä ja Paasivedellä oli keskinkertaista parempi muikkukanta. Kalaa tuli helpolla. Kermajärvellä oli suuri hottakanta, mutta ison muikun pyynti oli vaikeaa. Haukivedellä oli paljon uutta hottaa. Loppusyksyllä nuotanheto vaikeutui. Marraskuun pakkaset viilensivät veden nopeasti ja muikut katosivat. Nuottaamaan ei päässyt veneellä eikä jäältä käsin.
- **Oulujärvi:** Muikkukanta on kasvanut. Pikkumuikkua on hyvin. Kesällä muikku oli pientä ja markkinat olivat huonot. Syksyllä saatiin isompaa muikkua.
- **Pohjois-Kuusamo/Kitkanjärvi/Kallunki/Räväjärvi:** Muikkukannat olivat kohtuullisen hyvät. Hottamuikkua syntyi melko suuri ikäluokka, mutta se oli pientä kylmän kesän vuoksi. Sen sijaan 2-3-vuotias muikku hyötyi kylmästä kesästä ja se kasvoi hyvin.

Järvien kuhakannat kunnossa

Kalastajat

Muut kalat

- **Säkylän Pyhäjärvi:** Lämpimän alkukevään jälkeen vesi jäähdyi, mikä vei särjet. Syksyllä tuuli, mutta särkeä tuli paremmin. Pyynnin sivusaaliina ahventa, haukea ja paljon kuoretta.
- **Päijänne:** Kuhakannat olivat ennallaan ja kaikenkokoista kuhaa saatiin.
- **Saarijärven reitti:** Kalavarat olivat runsaammat kuin koskaan. Kuhakannat olivat hyvät alueen järvissä, mutta huonon jäätalven vuoksi kuhasaaliit jäivät aiempaa pienemmiksi. Sivusaaliina haukea saatiin normaalisti ja lahnaa runsaasti.
- **Oulujärvi:** Kovan tuulen vuoksi vesi ei kerrostunut. Kalat eivät parveutuneet, vaan olivat hajallaan, jolloin niitä on vaikea pyytää. Kevätkutuiset tulivat kudulle normaalisti. Niskanselällä kuhakanta on kasvanut ja sen keskikoko on noussut. Paltaselällä ja Ärjänselällä kuha vähentyi. Lahna- ja särkikannan tila on pysynyt ennallaan. Lahnat suurempia. Pikkuahventa ei ole paljon, mutta isompaa on hyvin.
- **Pohjois-Kuusamo/Kitkajärvi/Kallunki/Keltinki/Räväjärvi/Kurtinjärvi:** Ahventa ja haukea saatiin kylmän kesän vuoksi vähän. Särkeä oli keväällä huonosti, mutta syksyllä särkisaalis oli hyvä.
- **Inari:** Kalan määrä on vähentynyt niin siian, taimenen kuin raudunkin osalta, minkä vuoksi pyyntiponnistus lisääntyy. Se voi puolestaan vähentää edelleen kalan määrää.

Merimetsot yleistyvät sisävesillä

Kalastajat

- Muut eläinlajit:

- **Säkylän Pyhäjärvi:** Merikotkia ja merimetsoja näkyy ja on saukkoja, muttei vielä isoja ongelmia.
- **Saarijärven reitti:** Alueella havaittiin yksi merikotka. Sorsien ja koskeloiden määrä oli normaali.
- **Suur-Saimaa:** Merimetsot lisääntyneet, muttei pesivää kantaa. Norpat lähempänä Lappeenrantaa ja Joutsenoa
- **Puruvesi/Haukivesi/Kermajärvi/Paasivesi:** Merimetsohavaintoja oli kaikilta pyyntivesialueilta. Merimetsot ovat todennäköisesti muuttomatkalla olevia. Kalastaja arveli kuitenkin, että tietyillä Puruveden luodoilla olisi mahdollisesti myös pesivää populaatiota. Norppia havaittiin kaikilla muilla pyyntivesillä paitsi Kermajärvellä. Norppien määrä on moninkertaistunut vuosi vuodelta: 5-10 vuotta sitten norpan näkeminen oli harvinaista. Norpat tulevat vaikuttamaan haitallisesti nuottaukseen, jos niiden kanta kasvaa räjähdysmäisesti: norpat ajavat kaloja pois nuotasta.
- **Oulujärvi:** Lokkeja normaalisti, taveja oli huomattavasti enemmän kuin edellisyyksynä. Linnuista ei ollut haittaa kalastukselle.
- **Pohjois-Kuusamo/Kitkajärvi/Kallunki/Keltinki/Räväjärvi/Kurtinjärvi:** Merimetsoja (vaeltavia, ei pesiviä) näkee jonkin verran. Ne saattavat olla viikkokausia jollakin luodolla. Joskus alueella on myös isokoskelon muuttoparvi. Näistä ei ole ollut haittaa kalastukselle.
- **Inari:** Rauhoitettujen lintujen, kuikan, kaakkurin ja koskelon määrät ovat lisääntyneet. Ne sekä lokit aiheuttavat kalojen loisittumista. Kun kalojen loisittuminen lisääntyy, kalaa menee hukkaan enemmän.

Taloudelliset tekijät

Turkistaloudessa silakan kysyntä romahti

Kalastajat

- Turkistarhojen kysyntä vähentyi niin koti- kuin vientimarkkinoilla, kun taas myynti kalarehujen raaka-aineiksi lisääntyi. Kotimaassa kalajauhotehdas osti enemmän kalaa kuin turkistarhat. Uusi kalajauhotehdas aloitti toimintansa Virossa.
- Pakastettua silakkaa vietiin edelleen elintarvikkeeksi Valko-Venäjälle ja muihin Itä-Euroopan maihin. Pakastetulle silakalle löytynyt uusia markkinoita kasvatetun kalan rehuksi mm. Etelä-Euroopasta, Aasiasta ja Etelä-Amerikasta.
- Kotimaisen elintarvikesilakan osuus edelleen pieni, vaikka jalostajien maksama hinta nousi.
- Rannikolla kuoreen kalastus ja vienti kasvoivat merkittävästi. Kuoretta viedään Ukrainaan ja Valko-Venäjälle, jossa kuore pääosin kuivataan elintarvikkeeksi.

Silakan tuottajahinnat 2019

Käyttö- tai kokoluokka	Hinta, €/kg
Elintarvikesilakka	0,32
00 (12-17 kpl/kg)	0,96
0 (18-24 kpl/kg)	0,79
I (25-32 kpl/kg)	0,39
II (33-44 kpl/kg)	0,19
III (45-60 kpl/kg)	0,16
Teollisuussilakka	0,17

Silakan ja kilohailin käyttö 2019

Rannikon lohella ja ahvenella menekkiä

Kalastajat

Rannikolta pyydetyn kalan kysyntä edelleen hyvä.

- Suomenlahdella tukkurit noutavat kalaa rannasta ja myös jotkut vähittäiskaupat ostavat suoraan kalastajalta.
- Saaristomerellä kuhan ja ahvenen tarjonta kasvoi syksyllä niin paljon, että niiden hinta laski joissakin tukuissa.
- Selkämerellä ja Merenkurkussa hinnat olivat korkeat, Perämerellä ahvenen tukku-hinta oli nousussa ja pikkusiian laskussa. Suoramyyynnissä hinnat pysyivät korkealla.
- Lohi oli monin paikoin taloudellisesti tärkein kalalaji. Lohi on suoramyyynnissä erittäin haluttu laji. Oma jalostus lisää kannattavuutta. Erityisesti tukkumyyynnissä Norjan lohen hinta vaikuttaa luonnonlohen hintaan.
- Ahvenen arvostus ja ahvenfileiden kysyntä ovat kasvussa.
- Särkikalakaupassa on uusia kotimaisia ostajia.
- Torimyyynnissä silakan menekki on nosteessa, koska dioksiinit ovat vähentymässä ja kampanjat silakan puolesta lisäävät kysyntää.

Myös sisävesikalalle riittää kysyntää

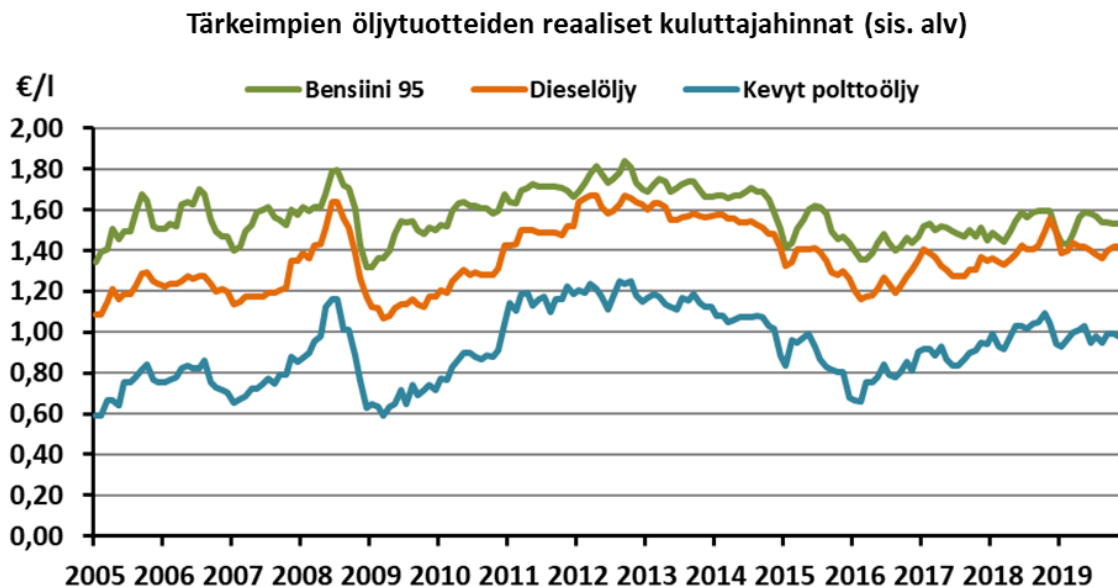
Kalastajat

- **Sisävesikalan kysyntä** jatkui vakaana ja hinnat olivat korkeat.
- Muikun markkinat toimivat pääosin, kysyntä lisääntyi ja kalaa voitiin pyytää. Joillakin alueilla ajoittaista ylitarjontaa. Peratulla muikulla on parempi hinta. Muikun mädin hinta jatkoi vahvistumistaan
- Muunkin kalan kysyntä on hyvä ja markkinat vetäisivät enemmänkin kuin mitä pystytään tarjoamaan. Uusia ostajia on tullut ja myös matkailijat ostavat paikallista kalaa.
- Kuhan hinta kävi korkealla, mutta edullisen virolaisen kuhan tuonti laski hintoja.
- Kuluttajille sopivia kalajalosteita ei ole riittävästi tarjolla
- Pielisen kalajalosteen ja Järkisärjen tuotteet ovat suosittuja, mutta ongelmana on raaka-aineen saanti. Esimerkiksi kylmänä keväänä särkeä saadaan vähän.
- S-ryhmän kampanja kotimaisen luonnonkalan markkinoimiseksi oli hyvä.

Polttoaineen hinnassa ei isoja muutoksia

Kalastajat

- Polttoaineiden hinnat pysyivät lähes samalla tasolla
- Polttoaineen hinta tärkeä troolikalastajille, mutta ei yleensä kovin suurta merkitystä muille kalastajille

Yhteiskunnalliset tekijät

Troolarit tyytyväisiä toimijakohtaisiin kiintiöihin

Kalastajat

- Silakan kokonaiskiintiön koko tärkeä. Kiintiön muutosperusteet kummastuttavat:
 - Kokonaiskiintiön väheneminen on iso ongelma, kiintiöt eivät enää riitä.
 - Miksi Suomenlahden kiintiö laskee juuri silloin kun kalaa on hyvin?
 - Miksi tutkimusalus Aranda onnistuu aina saamaan huonosti kalaa, miksi Arandan arvio on järjestelmällisesti muita tutkimusaluksia huonompi?
- Toimijakohtainen kiintiöjärjestelmä on isojen trooliyritysten mielestä hyvä
 - Jollei olisi toimijakohtaisia kiintiöitä, jouduttaisiin kilvan kalastamaan huonolaatuista kalaa. Jalostaja ja kalastaja voivat nyt sopia keskenään miten pyydetään.
- Epäkohta, että aloittavien silakan kalastajien kiintiöt leikkaavat olemassa olevien kalastajien kiintiötä.
- Kiintiökauppa toimii nyt suhteellisen hyvin
 - Kalastajia on niin vähän, että jotain kautta saa aina selville. Ei kannata julkisesti avata tarkemmin. Suljettu myyntipaikka, jonne vain kalastajat pääsevät pankkitunnuksin rekisteröitymään, voisi toimia hyvin. ELYn pitäisi kuitenkin silloin tarkastaa, että kiintiötiedot ovat oikein.

Kiintiöt rajoittavat silakan rysäkalastusta

Kalastajat

- Silakan rysäpyytäjille toimijakohtainen kiintiö on ollut hankala rajoite.
 - Silakan rysäpyyntiä olisi laajennettu, jollei kiintiö rajoittaisi.
 - Kiintiöt keskittyvät nyt isoille toimijoille ja pienillä ei ole taloudellista mahdollisuutta laajentaa.
 - Rysäkalastajille ei olisi pitänyt asettaa kiintiötä vaan irrottaa osa kokonaisuudesta rysäkalastajille. Jos kiintiö laskee, rysämiehet ja pikkutroolarit ovat ongelmissa. Laadukkein lähikala jää markkinoilta pois.
 - Mynälahdella toteutettu yhteistyökalastajien kanssa kiintiöiden tasaamista saaliin mukaan.

Lohikiintiötkin loppuvat kesken

Kalastajat

- Monilla lohenkalastajalla kiintiön pienuus rajoittaa pyyntiä.
- Kevätpyynnin mahdollistaminen ollut rannikkokalastuksen parhaimpia muutoksia: Se pidentää pyyntiaikaa, tasaa tarjontaa ja vakiinnuttaa asiakaskuntaa.
- Suomenlahden lohikiintiöstä jää hyvänä pyyntivuotena osa pyytämättä, koska kiintiöitä ei ole myynnissä. Lohen kalastusoikeuksien jääminen eläköityvien kalastajien taskuihin on suuri ongelma. Lisäkiintiön ostamista pitää helpottaa, lisäkiintiöpörssiä ehdotetaan.
- Lohen maihintuonti-ilmoitus hidastaa kalan rantauttamista, mikä aiheuttaa laatu- ja logistiikkahäiriöitä. Soittaminen merivartiostolle toimivin tapa. Sähköinen purkuilmoitus ELYlle toimii nyt, tässäkin alueellista vaihtelua.
- Lohenkalastajat ovat löysässä hirressä: Monenlaiset pyydys- ja aikarajoitukset estävät elinkeinotoiminnan ja mahdollistavat vain elämäntavan tai harrastuksen. Yhdellä rysällä tulos arpapeliä riippuen siitä mistä kala sattuu kulkemaan.
- 2019 lohimerkit olivat hyvälaatuisia ja toimivat.

Hylje- ja merimetsokorvauksissa parannettavaa

Kalastajat

- Hylje- ja merimetsokorvaukset

- Hylje- ja merimetsokorvaus on tärkeä tulonlisä. Korvaus on tarpeen. Hylje-ongelmat ovat pahentuneet samalla kun vakuutuskorvauksia on leikattu.
- Hyljevahinkojen laajuuden todentaminen on vaikeaa. Kalastajien toteamia vahinkoja vähätellään, mikä on iso ongelma.
- Korvauksissa käytetään liian pieniä keskihintoja (esimerkiksi mätisiika on kalastajalle paljon arvokkaampaa kuin mäditön kala), korvausosuutta on pienennetty ja korvaukselle on asetettu katto.

- Kuhan alamitta:

- Vuoden 2018 kesä lämmin, lievensi paikoin muutoksen vaikutuksia Saaristomerellä.
- Eteläisellä Selkämerellä kolmasosa kuhista heitettävä pois. Myös investoinnit kasvoivat, kun verkkoja uusittiin solmuväliä nostettaessa.

Investointituet tulevat tarpeeseen

Kalastajat

- Investointituista

- Eryistuet ovat nuorille tarpeen: Starttirahaa tarvitaan ja kiintiöt voisivat olla valtion takaamana vakuutena.
- Tuet vain pääelinkeinokseen kalastaville, ei eläkeläisille.
- PU-rysiä investointituki olisi nostettava 75%:iin. Hyljekarkottimet vähentävät saalistappioita merkittävästi. Aivan merkillistä, kun hakee tukea PU-rysiin, pitää samalla vähentää verkkopyyntiä, ettei pyyntiponnistus kasva. Kalastajien määrähän koko ajan vähenee! Miksi saman kalastajan uutta PU-rysiä ei tueta?
- Tuet mahdollistavat hylkeenkestävien pyydysten hankinnan. Verkkojenkin hankintaa olisi tuettava 70-80%.
- Sisävesillä monet tyytyväisiä tukiin. Mahdollistaa alan kehittämisen. Hyvä, että jalostukseen saa tukia.
- Sisävesillä talvikalastuslaitteiden investointikorvaus poistui
- Tukipäätösten teko on Varsinais-Suomen ELYssä nopeutunut huomattavasti
- Vaikea rahoittaa hankinta, kun tuen saa vasta hankinnan jälkeen viiveellä.

- Huomio kalastuksen tukemisesta

- Kuinka koronavahingot voidaan korvata tuosta vaan, mutta kalastuksen kieltoa (esimerkiksi ajoverkkokielto) ei korvata lainkaan.

Enemmän kalastuslupia, vähemmän byrokratiaa!

Kalastajat

Kalastuslupien saatavuus

- Merellä kaupallisen kalastuksen väheneminen pienentänyt ristiriitoja ja parantanut kalavesien saatavuutta. Henkilösuhteiden ylläpito vedenomistajiin takaa kalavesien saatavuuden.
- Kalastaja voi varmistaa kalastusoikeuttaan ostamalla osuuksia yhteisiin vesiin ja kaavoittamalla rysäpaikkoja
- Saaristomeren eteläosassa paikoin vaikea saada kalastuslupia
- Sisävesillä lupien saatavuus on paikoin parantunut. Ratkaisuja kalatalousalueiden käyttö- ja hoitosuunnitelmissa odotellaan.

Byrokratia

- Byrokratia ei koskaan vähene, aina vaan tulee uusia ilmoitusvelvollisuuksia lisää. Raportointivelvollisuudet lisääntyvät ja on raportoitava moneen paikkaan. Ilmoitukset tekisi mieluiten vuoden vaihteessa kaikki kerrallaan.
- Virastojen yhteistyötä tiivistettävä, kaupallisten kalastajien rekisteritiedot oltava kaikkien käytössä.
- Suunniteltu kalastajien kameravalvonta aluksella rikkoisi yksityisyyden suojaa

Yhteiskunnallinen ilmapiiri ei rohkaise kalastajaksi

Kalastajat

- Kalan kysyntä kasvaa, mutta kalastajat vaan ikääntyvät ja jalostajatkin vähenevät. Miten ihmeessä nuoria saadaan mukaan, kun toimintaedellytykset hankaloituvat?
 - Vapaa-ajankalastajat kampittavat kaupallista kalastusta. Kaupallinen kalastaja saisi pyytää vain lahnaa.
 - Yhteiskunnassa vihreä aalto menossa. Pelkona eläinsuojelun kiristyminen entisestään
 - Virkamiehet keksivät koko ajan uusia kieltoja
 - MMM:n toiminta on taantunut. Heidän pitäisi olla elinkeinokalatalouden puolella, mutta ympäristöjärjestöt lobbaavat siellä tehokkaasti.
 - YM valmistelee pimennossa uusia suojelualueita
 - Voidaanko kalastajien pyyntialueet turvata kalavesien käyttö- ja hoitosuunnitelmissa, kun kaupallisia kalastajia ei oteta mukaan kaikkien käyttö- ja hoitosuunnitelmien valmisteluun

Monenkirjavia muitakin ongelmia

Kalastajat

- Suomenlahdella ankeriaan rauhoitus aika heikentänyt syyspyynnin kannattavuutta
- Miehittämättömien alusten koeajovyöhyke estää käyntikulkua pyydyksille
- Merialuesuunnittelussa kalastus on helposti syrjäytyvä intressi
- Yleinen mielipide kiristyy, ympäristöjärjestöt syyllistävät kalastajia, kaupallinen kalastus halutaan ohjata roskakaloihin, valvontaa kiristetään, yritystoimintaa ei arvosteta
- Jätevesivaatimukset ovat silakanjalostajille hankalia
- Silakan fileoinnin sivuvirrat muodostumassa ongelmaksi
 - Pienien päivittäisten määrien kuljetus kalajauhotehtaalle ei onnistu, kalajauhotehdas ei ota vastaan pakastettua kalaa, mutta kelpaisikohan hapotettu kala?

Aktiivisilla kalastajilla paljon yhteistyökuvioita

Kalastajat

Uudenlaista yhteistyötä syntynyt

- Viestintää on lisätty. Vastuullisen toiminnan esiintuominen on oleellista. Eri toimijoiden kiinnostus yhteistyöhön on kasvanut ja he osallistuvat vastuullisen toiminnan esittelyyn omien markkinointikanavien kautta.
- Hyljekarkottimien kanssa tehtävä koetoiminta on antanut lupaavia tuloksia ja herättänyt laajaa mielenkiintoa kalastajien keskuudessa
- Kalatalousryhmillä on keskeinen rooli kalastajien avustuksessa ja kalastajia hyödyttävissä kotimaisissa ja kansainvälisissä hankkeissa
- Terveystarkastajien luottamus paranee ja käynnit vähenevät, jos asiat hoitaa hyvin.
- Mynälahdella uusilla kalastajilla yhteisiä pyydyksiä, jotka ovat pyynnissä eri paikoissa eri aikaan. Näin pidennetään kalastuskautta. Aloittava yritys omistaa kaluston, mutta ostaa kiintiöt
- Kalastaja toiminut koekaniinina mobiilisovelluksen käytössä
- Mestari/kisälli hankkeen korvausta voisi nostaa
- Kalastajien koulutus ei välttämättä tuo yhtään uutta kalastajaa. Uudet kalastajat tulevat yksilön tarpeesta kalastaa ja oppi syntyy tekemällä ja kokemalla. Kalavesiä saa hyvin, kun on myötsämielinen yhteisö

Tulevaisuuden uhkia ja mahdollisuuksia

Pedot ja ilmastonmuutos isoja uhkia

Kalastajat

- Hylkeet ja merimetsot edelleen rannikkokalastuksen suurin uhka
 - Hylkeen vuoksi tuntuu toivottomalta, hylkeet ja merimetsot lopettavat rannikkokalastuksen 10 vuoden sisällä
 - Kalastus tukee matkailuyrittämistämme. Hylkeet ja merimetsot ovat kuitenkin niin suuri ongelma, että keskustelemme vuosittain kalastuksen lopettamista.
- Ilmastonmuutoksen uhka jatkaa konkretisoitumista
 - Perämerellä talvella 2019-20 ei talvipyynti onnistunut. Jäätömyys vaikuttaa myös karisiian mädin säilymiseen talven yli, kun jääkansi ei enää ole mädin turvana.
 - Säkylän Pyhäjärvellä ensi kerran jäätön talvi 2019-20: Ei tullut lainkaan poikasia. Tulossa on muikkukato. Häviääkö Pyhäjärven muikku? Särki ja ahven pärjännevät paremmin.

Paikalliset ympäristövahingot huolettavat

Kalastajat

- Turvetuotanto lisää sisävesien humusvalumia. Niistä aiheutuvia raskasmetallipitoisuuksien vaikutuksia petokaloihin pitäisi seurata ja käyttösuosituksia päivittää.
- Myös kaivosteollisuuden vaikutuksia kalakantoihin tulisi ehkäistä ja seurata, esimerkiksi kuha voi kärsiä syvänteiden suolaantumisesta.
- Matkailukeskukset kasvukeskusten ulkopuolella rasittavat luontoa
- Merellä ruoppaukset ja läjitykset heikentävät kalakantoja
- Meriliikenteessä on reaalinen riski öljyonnettomuudelle
- Kalojen loistilanne voi pahentua, uhkaa mm. kraavisiiian valmistusta.

Kuhan säätely ja markkinat askarruttavat

Kalastajat

- Suomenlahdella paikallisen kuhankannan tulevaisuus huolettaa, koska viistokaikuluotaamalla jigitys on todella tehokasta. Särkikalat vievät myös kuhalta elintilaa.
- Kuhan solmuvälisäätelyn kiristyminen veisi kalastajalta ahvenen, mikä on savustajalle tärkeä sivusaalis.
- Hyljetilanne on mahdoton ja kuhan alamittamuutos oli viimeinen pisara: Siirryin pelkästään kotitarvepyyntiin.
- Oulujärven kuha on ylikalastettu, pitäisi jo rajoittaa. Hinnat laskevat, toiminta menee kannattamattomaksi.
- Virolainen kuha sotkee markkinoita. Eikö tukku osaa hoitaa markkinointitehtäväänsä, ajautuuko kotimaisen luonnonkalan kauppa väkisinkin suoramyyntiin ja Reko-kauppaan.

Lohipolitiikan kiemurat tuskastuttavat

Kalastajat

- Miksi lohikiintiö laskee, vaikka poikastuotanto oli ennätyksellinen?
- Miksi kaikki entiset lupaukset petetään? Missä on kiitos kalastajille vuosikymmeniä kestäneistä rajoituksista?
- Kevätkalastuksen lopettaminen on pahin uhka
- Lohiasetusta ollaan taas repimässä auki, se ei luo tulevaisuudenuskoa. Vapaa-ajankalastajien mukaan meitä oli ennen liikaa. Nyt rajoituksia perustellaankin sillä, että meitä on niin vähän. Eikö mikään riitä?

Silakkaan liittyviä uhkakuvia

Kalastajat

- Turkistalouden elpymistä pidettiin epätodennäköisenä:
 - Elinkeino ehkä kielletään. Ainakin tulee paljon konkursseja. Pankit eivät lainaa rahaa, jos eivät usko alan tulevaisuuteen.
- Valko-Venäjän tulevaisuus silakan elintarvikeviennille tärkeää:
 - Joutuuko Valko-Venäjä samojen pakotteiden piiriin kuin Venäjä?
Todennäköisesti vanha meno jatkuu, vaikka valtion päämies vaihtuisi.
- Ruotsin puolella puhutaan troolikalastuksen kieltämisestä rannikolta 12 mailiin asti
 - Suomalaiset kalastavat siellä isoa kalaa. Paljon kummallisia syytöksiä. Esimerkiksi täällä ei kukaan vedä pohjatroolia, vaikka vedetäänkin joskus pohjan lähellä.

Kalastuksessa myös uusia mahdollisuuksia

Kalastajat

- Hylkeen kestävien pyyntimuotojen (saaristotroolaukset, kurenuotta) kokeileminen ja soveltaminen
- Hyljekarkottimien hyvät tulokset luovat tulevaisuuden uskoa
- Jäätömyys pidentää troolaukseen sopivaa avovesikautta järvissäkin
- Kalastusaluksen voi muuttaa liikkuvaksi jalostuslaitokseksi, jossa voisi savustaa kalaa jo merellä suoraan asiakkaille
- Sivusaaliiden ja perkausjätteiden käsittelyn tehostaminen mahdollistamalla kalan hapotus kalasatamissa

Kalan markkinointia ja jalostusta voidaan kehittää

Kalastajat

- Lähikalan kasvava kysyntä luo mahdollisuuksia
- Kalan arvostus nousee. Kalan terveellisyys ja ympäristöystävällisyys ovat nousevia trendejä. Kalan käytöllä voi pienentää ruoan hiilijalanjälkeä.
- Niukat saaliit pitää jalostaa pidemmälle ja myydä suoraan. Tuotevalikoimaa kannattaa laajentaa. Laadukkaat uudet jatkojalosteet (kalapihvit ja piirakat) lisäävät kuluttajan kiinnostusta.
- Matkailuyhteistyö lisää kysyntää, kun matkailijat tutustuvat ja osallistuvat kalastukseen. Reko antaa uutta ilmaa siipien alle. Kotimaisen kalan käyttöä edistävät kulutussuositukset luovat uutta kysyntää.
- Viennin edellyttämiä kalamääriä voidaan sisävesilläkin saada kokoon kalastajien yhteistoiminnalla
- Investointituet ovat avanneet sisävesikalastuksen kehitysmahdollisuuksia ja parantaneet kalastajien asenteita
- Kalastajat opitaan jatkossa huomaamaan myös kalavesien hoitajina

Silakan laatua parannettava ja käyttöä monipuolistettava

Kalastajat

- Troolareita tulisi uusia, jotta saataisiin enemmän elintarvikekalaa
- Silakan laatua ja säilyvyyttä voidaan parantaa lisäämällä jäähdytysveteen suolaa. Suolan lisäys ei ole elintarvikekalassa ongelma, mutta sopisikohan näin säilytetty kala myös kalajauhotehtaalte.
- Silakalle on löydettävä uutta käyttöä:
 - Kotimaahan uusia silakkatuotteita ja tuotantotapoja
 - Kiinan markkinoita pitäisi tarkemmin selvittää
 - Lemmikkieläinten rehu olisi yksi reaallinen mahdollisuus
 - Blue Products -ohjelman kanssa arvioidaan uusia jalostusmahdollisuuksia
- MSC-sertifikaatin vaikutus ollut tähän asti tasan 0
 - Ei ole saanut korkeampaa hinta eikä kysyntä ole kasvanut, mutta hyvä olla olemassa tulevaisuuden varalta
- Kalajauhotehtaat ovat mahdollisuus, mutta Suomeen ei enää näillä kiintiöillä mahdu lisää kuin pieni kalajauhotehdas

Kalastajat lisääisivät vajaahyödynnettyjen kalojen käyttöä

Kalastajat

- Meren kiintiöidyissä lajeissa ei tunnu olevan kasvun varaa, rannikon särkikaloissa on pieniä lisäysmahdollisuuksia
- Vajaasti hyödynnetyt kalat pitäisi saada laajemmin hyötykäyttöön – proteiinit, arvokkaat aineet ja uudet tuotteet uusia mahdollisuuksia
- Suomalaiset pitää saada silakan lisäksi syömään kuoretta ja lahnaa ja niistä pitää tehdä maistuvia tuotteita. Pesty ja perattu kuore olisi jo valmis tuote.
- Sisävesillä särkikalojen kysyntä ylittää tarjonnan. Särkikalan jalostajia pitää saada lisää ja jalostusastetta nostaa. Vähäarvoinen kala voisi korvata tonnikalaa.
- Oulujärven muikkua pitäisi kalastaa ja jalostaa enemmän
- Säkylän Pyhäjärvellä kuoretta on paljon
 - Koko ei vaan sovi vientiin: Ukraina liian pieni ja Ranskaan liian suuri.
 - Kotimarkkinoille pitää kehittää sopivia tuotteita.
 - Kalastetun kuoreen laatua voidaan vielä kehittää.
- Hauelle voisi keksiä uutta käyttöä
- Savusilakan raaka-aineen laatu on liian huono: Puolet menee hylkäykseen jo ennen savustusta.
- Perämerelläkin ahvenen pyyntiä voisi lisätä, mutta myynti vaatii fileoinnin.

Lähteet

Luken tilastotietokannat

Kalatalouden tilastot: <http://statdb.luke.fi/PXWeb/pxweb/fi/LUKE/>

Ilmatieteen laitos

Tuulitilastot: <http://ilmatieteenlaitos.fi/tuulitilastot>
<http://ilmatieteenlaitos.fi/avoin-data-lisenssi>

Maksimituuliyhteenveto. Julkaisematon.

Ilman lämpötila: <http://ilmatieteenlaitos.fi/karttoja-vuodesta-1961>.

Jäät: <http://ilmatieteenlaitos.fi/jaatilanne>.

Jäätalvet 1981-2010 ja 2018/2019. Julkaisematon

Korhonen, J. 2005. Suomen vesistöjen jääolot. Suomen ympäristö 751.

SYKE ja ELYt:

Veden lämpötila, jäänpaksuus:

Avoimet ympäristötietojärjestelmät. Pintavesien tila/Vesivarat. Hertta-palvelu.

http://www.syke.fi/fi-FI/Avoin_tieto/Ymparistotietojarjestelmat.

Copernicus, Marine environment monitoring service: Veden lämpötila, satelliitti-data.

http://marine.copernicus.eu/services-portfolio/access-to-products/?option=com_csw&task=results

Lisätietoa

Lisätietoa kalastuksen olosuhdekatsauksesta antaa:

Erikoistutkija: Jari Setälä, jari.setala@luke.fi, puh: 029 5327 682